

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 130 Claremont St., Toronto 2, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 19

Penktadienis, Gegužės (May) 6, 1960, Toronto, Ontario

META I XXIX

Ši nuotrauka daryta ne 1930 metais, o praėjusią savaitę. Bedarbiai linijoje prie Scott

misijos Toronte laukia "pietų". Sakoma, kad vėlykų dieną lankėsi misijoje apie 700.

Rušiamasi statyti didesnes patalpas, su pastoge stovintiams.

Vienur Atsispindėjo Džiaugsmas ir Pasitikėjimas, o Kitur Nusiminimas

Gegužės pirmoji parodė, kad žmonių nuotaikos pasaulyje ne vienodos. Socialistiniame sektoriuje darbo žmonės demonstravo entuziastingai, rodydami didelį džiaugsmą ir pasitikėjimą, kai tuo tarpu kapitalistinio sektoriaus darbo žmonės rodė nusiminimą, netikrumą savo ateitimi. Daug kur darbo žmonių šventė buvo atžymėta grumtynėmis su reakcija.

Didžiausia ir linksmiausia demonstracija buvo Pekine, Kinijos sostinėje, kur 3,000,000 žmonių užtvindė gatves. Kiniečiai džiaugėsi ir linkminosi atsiekę didelių laimėjimų kuriant naują gyvenimą.

Po Pekino sekė Maskva. Rytiniame Berlyne 250,

Tiesos Redakcija Sveikina Kanadiečius

Draugams Ylai, Janauskui, Kilikevičiui ir visam Liaudies Balso kolektyvui: Karštai sveikiname su Gegužės Pirmąja. Daug sėkmės jūsų darbuose ir asmeniniame gyvenime!

Tiesos Redakcija Vilnius.

000 darbo žmonių žygiavo gatvėmis demonstruodami savo pergalę kuriant naują gyvenimą.

Visuose didesniuose socialistinio sektoriaus miestuose buvo didžiulės ir linksmos demonstracijos.

Tokio mieste įvyko didžiulė demonstracija prieš parlamentą, kurs ruošiasi patvirtinti Japonijos - Jungtinių Valstijų apsigynimo paktą. Studentai sudegino prezidento Eisenhowero ir Japonijos premjero Kishi iškamšas, reikėdami protestą prieš minėtą sutartį.

Įspūdingos demonstracijos įvyko Anglijoje, kur visuomenė išsijudina kovon prieš nuklinius ginklus. Glasgowe su demonstrantais žygiavo pagarsėjęs amerikiečių dainininkas Paul Roberson. Londone buvo didžiulis mitingas Hyde parke, kur kalbėjo darbietis Harold Wilson, smerkdamas Pietų Afrikos valdžios politiką, siekiančią negrų atskyrimo ir išnaudojimo.

Kovinga demonstracija įvyko Kuboje, Havanoje, kur premjeras Kastro pareiškė, kad Kubos liaudis niekad nepasiduos. Jeigu kas bandys atimti Kubos žmonių laimė-

jimus, turės kariauti su Kubos liaudimi.

Pietų Korėjos studentai demonstravo reikalaudami, kad parlamentas būtų paleistas.

Kapitalistinio sektoriaus darbo žmonės sutiko gegužės pirmą su rūpesčiu ir baimė, nes nedarbas ir kitos bėdos vis labiau spaudžia.

Organizuoja Lobę Ottawoj Gegužės 16

TORONTO. — Toronto Taikos Asociacija organizuoja lobę Ottawoje, gegužės 14 dieną, ryšium su viršūnių konferencija.

Asociacijos vadovai mano, kad Kanada gali suvaidinti svarbią rolę. Lobės tikslas — paakstinti Kanados vyriausybę.

Gegužės 14 išvyks iš Toronto grupė su atsisaukimais, kuriuos paskleis miesteliuose pakelėj. Sekmadienį išvyks pati delegacija. Vakare Ottawoje bus mitingas, kuriame kalbės Endicott. Pirmadienį delegacija įteiks savo pasiūlymą, kurs, tarp kitko, siūlo pasitraukti iš NATO.

Montgomeris Ragina Sustoti Ginklavusis

TORONTO. — Pinigai, išleidžiami beverčiam ginklavimuisi, galėtų būti geriau sunaudoti, pareiškė feldmaršalas Montgomeris, kalbėdamas čionai praėjusį šeštadienį. Queen's Own Rifles of Canada 100 metų sukakusių bankete.

Jis sakė, kad tik Vakaruose girdimos kalbos apie karą. Tarybų Sąjungoj, kur jis lankėsi praėjusiais metais, karą laiko visai neįmanomu dalyku. Prasti tie lyderiai, kurie tęsia ginklavimąsi, sakė jis, bet neturi intencijos eiti į karą.

Bet jis stovi už nuklinių ginklų pasilaikymą, kol jie dar yra karo sulaikymo padėtyje. Sutvarkius kitus reikalus, pasidarys ir jie nenau dingi.

Pasaulinių lyderių vyriausiu siekiu turi būti nusigink-

lavimas ir galas militarnės okupacijos Europoje, sako jis.

"Aš mylėčiau matyti Raudonąją armiją namie — jie veikiausiai labai patenkinti būtų, jeigu visi kiti sugrižtų namo", pareiškė jis.

"Aš panaudočiau pinigus dviem dalykam", tęsė jis. "Dėl ankstyvo įspėjimo sistemos ir ofensyviųjų ginklų". Jis sako, kad pinigai, išleidžiami ant bereikšmių sviedinių, yra bereikalingas pinigų eikvojimas.

Politiniai lyderiai, sako jis, neišpildė savo pažadų, duotų kareiviams per praėjusius karus. Žmonės negavo to, už ką jie kovojo.

Iš Kanados jis grįš trumpam laikui į Britaniją, o paskui vyks į Kiniją. Jis noris plačiau susipažinti su Kinijos lyderiais ir jų nusistatymu.

Reikia pasakyti, kad jis pastaruoju metu atlieka labai kilnų darbą. Jis kalba už taiką, už nusiginklavimą ir tautų sugyvenimą. Ir jis tam savo darbui pateisinti sako: "Aš buvau kare. aš žinau ką karas reiškia".

Korėjiečiai Panaikins Amerikiečių Įstatymą

SEOUL. — Laikina Pietų Korėjos vyriausybė praneša, kad ji ruošiasi tuoj panaikinti amerikiečių militaristų patvarkymą, kuriuomi Syngman Rhee naudojami slopinimui opozicinės spaudos.

Tas patvarkymas, amerikiečių militarinės vadovybės įvestas tuoj po karo ir neatšauktas iki šiol, reikalauja iš laikraščių gauti leidimą. Jei laikraštis nepatinka, galima leidimą atimti. Tokiu būdu, Rhee buvo uždaręs visus opozicinius laikraščius, išskyrus du.

Amerikiečiai šiuo patvarkymu norėjo sulaikyti komunistų įtakos augimą.

Laikinoji vyriausybė taipgi atstatė provincinius gubernatorius ir policijos viršininkus. Viso atstatyta 9 gubernatoriai ir 21 aukštas policijos pareigūnas.

Turkijos Premjeras Triuškina Opoziciją

ISTANBUL. — Turkijos premjeras Adnan Menderes sako, kad jis sutriuškins opoziciją su ginklu. O ta opozicija nuolatos auga.

Jo paties partijos paskirta komisija pareikalavo, kad būtų sulaikytas visų opozicinių partijų ir grupių veikimas. Tai ženklas, kad situacija darosi karšta.

Studentai, atsakydami premjerui, pradėjo ruošti demonstracijas, panašiai, kaip Pietų Korėjoje. Jau arti 20 studentų krito susirėmimuose su policija ir kariuomene.

Vyriausybė paskelbė karą stovį. Istanbulian ir Ankaron sutraukta daug kariuomenės. Ji kaltina opozicinę partiją — Liaudies Republikonų Partiją, kurios priešakyje stovi buvęs prezidentas Ismet Inonu.

OTTAWA. — Apsigynimo ministras patvirtino, kad amerikiečiai ruošiasi mesti į šiukšlyną bomarkų gamybos planus. Reiškia, jie jau nuseno, kas liečia amerikiečius.

Bet apsigynimo ministras Pearkes sako, kad Kanada tęs statybą bazių dėl tų bomarkų. Atrodo keista, ar ne?

Iš Kanados Gyvenimo

Montreale įvykusi Kanados Darbininkų Kongreso konvencija atsižymėjo konservatyviškumu, nepaisymu gyvenimo eigos. Lyderiai padarė viską, kad palaikys status quo, išskyrus savo algas.

Jie pasipriešino steigimui centralinio streikų fondo; jie pasipriešino pašalinimui iš konstitucijos nekurias politines grupes diskriminuojančių paragrafų; jie pasipriešino priėmimui nikelio kasėjų unijos. Kanados Darbininkų Kongrese gali būti tiksliai tokios organizacijos, kurios atitinka lyderių nusistatymui.

Jie, tačiau, labai prielankiai priėmė algų pakėlimą, nors ir dabar jos buvo labai aukštos. Pavyzdžiui, prezidentui Cloude Jodoin pakelta alga \$2,000 iki \$16,000 į metus. Dviem viceprezidentams pakeltos algos po \$1,000 iki \$13,000 į metus.

Kanados užsienio reikalų ministras Green pranešė, kad vyriausybė pirks 20,000 tonų kviečių, kurie bus supilti į sandėlius Norvegijoje kaip atsarga, kuri bus panaudota atsitikime karo.

Feldmaršalas Montgomery buvo labai teisingas, kada jis Ottawoje sakė, kad apie karą kalbos girdimos tik Vakariniame Žemyne.

Eiti prie tokių žygių, kada ruošimasi prie pasitarimų taikai sutvirtinti, lygu sabotažavimui taikos.

Toronto Tranzito Komisija jau kelis kartus keitė planus dėl požeminio traukinio. Atrodo, kad yra varžymasis tarp tam tikrų interesų. Vieni nori tunelio po viena gatve, o kiti — po kita.

Aldermanas Clifton sako, kad kontraktoriai ima didelius kyšius. Pavyzdžiui, nekurię sunkvežiminių savininkai turį mokėti kontraktoriams nuo \$1,000 iki \$1,500 už sutartį gabenti žemes iš tunelio.

Vienas italų emigrantas iškėlė laikraštyje kaltinimą unijoms. Ir atrodo, kad jis turi nemažai tiesos.

Už tai, kad daug darbininkų, ypač naujai atvykusių, dirba prie neunijinių darbų ir už mažą atlyginimą, sako jis, kaltos unijos.

Emigrantas negali įstoti į uniją, nors jis ir yra to amato žmogus, kol jis neturi darbo. Unijos nepriima bedarbių ir neišduoda darbo kortos. Emigrantas priverstas susirasti kokį nors darbą, nes reikia gyventi. Ir tokia situacija naudojasi visoki išnaudotojai, iešką pigių darbo rankų.

Viena senmergė Toronte, dirbdama už \$36.00 į savaitę, susitaupe \$5,450, bet nedėjo pinigų į banką, o laikė juos blekinėj miegamajame kambarielyje.

Aną dieną du plėšikai, apsimetę hydro inspektorais, įsibrovė į kambarį, primušė jos seserį ir pasigrobė visus pinigus.

Dabar ši senutė, sulaukusi 72 metų amžiaus, bus priversta gyventi tik iš pensijos.

Kanadietis

Johannesburg. — Policijos daviniai rodo, kad per mėnesį laiko Pietinėje Afrikoje suminta 4,500 žmonių.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Aklų ir Akinių Specialistas J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. L.E. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apisiojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoje ir Amerikoje

1. LIETUVA SIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. SLIAPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SESĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

SVEIKINIMAI IŠ FRONTO. V. Ovečkinas. Apsakymas iš praeito karo. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 142. GELEŽINĖ SROVĖ. A. Serafinovičius. Apsakoma. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 143.

MANO BRANGIEJI BERNIUKAI. L. Kasilis. Knygoje telpa 27 apsakymėliai. Knygyne Nr. 144.

RYTMETIS UŽGIRIŲ KAIME. Alg. Pocius. Knygoje telpa 11 apsakymėlių. Knygyne Nr. 145.

RAMYBĖS DRUMSTĖJAS. L. Solovjovas. Apsakoma. Knyga 208 puslapių. Knygyne Nr. 146.

APYSAKOS. V. Laciš. Knygoje telpa keturios apsakomos. Knygyne Nr. 147.

BROLYBĖS SĖKLA. P. Cvirka. Knygoje telpa keturios apsakomos. Knygyne Nr. 148. ir 149.

PLIENO GIMIMAS. M. Rožicina. Apsakymas. Knyga 204 puslapių. Knygyne Nr. 150.

TAVO GYNĖJAI. L. Kasilis. Knygoje telpa 10 apsakymų. Knyga 104 puslapių. Knygyne Nr. 151.

KERSYTOJAS. Ed. Bornbioje. Apsakoma. Knyga 118 puslapių. Knygyne Nr. 152.

PASAKOS APIE ITALIJĄ. Maksimas Gorkis. Knyga 188 puslapių. Knygyne Nr. 153.

DIENOS IR NAKTYS. K. Simonovas. Apsakoma. Knyga 336 puslapių. Knygyne Nr. 154.

KALBOS-STRAIPSNIAI-LAIŠKAI. N. Ostrovskis. Knyga 208 puslapių. Knygyne Nr. 155 ir Nr. 170.

PETERBURGO APYSAKOS. N. Gogolis. Knyga 148 puslapių. Knygyne Nr. 156.

KOLCHIDĖ. K. Paustovskis. Telpa 17 apsakymėlių. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 157.

APSVIESTAS LANGAS. M. Sluckis. Telpa 13 apsakymėlių. Knyga 144 puslapių. Knygyne Nr. 158.

ZVAIGZDĖ. — E. Kazakevičius. Apsakoma. Knyga 98 puslapių. Knygyne Nr. 159 ir Nr. 160.

DAINA. P. Cvirka. Joje telpa 23 apsakaitės-apsakymai. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 161.

JAUNUOLIS. F. Dostojevskis. Apsakoma. Knyga 714 puslapių. Knygyne Nr. 162.

TARYBINĖ LIETUVIŲ PROZA 1940-1950. Įvairių autorių. Knyga 448 puslapių. Knygyne Nr. 163.

KOVA DEL UGNIES. Z. Roni. Apsakymas. Knyga 204 puslapių. Knygyne Nr. 164.

RINKTINĖS TARYBŲ ŠALIES TAUTŲ PASAKOS. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 165.

SIMONAS DAUKANTAS. Jo rinktiniai raštai. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 166 ir Nr. 187.

SOCIALISTINIO DARBO DIDVYRIO ŽODIS. J. Dovydaitis. Publicistiniai aprašymai lietuvių didvyrių. Knyga 132 puslapių. Knygyne Nr. 167.

BAISIOJI GADYNĖ. A. Fromas-Gužutis. Apsakymai ir scenos veikalai. Knyga 640 puslapių. Knygyne Nr. 168 ir 213.

DRAUGAI IKI MIRTIES. J. Dovydaitis. Šeši apsakymai. Knyga 100 puslapių. Knygyne Nr. 169.

MORTOS VILKIENĖS DIVORSAS. R. Mizara. Romanas. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 171.

POVILAS JURKA. R. Mizara. Romanas. Knyga 260 puslapių. Knygyne Nr. 172.

ŪKANOS. R. Mizara. Apsakoma. Knyga 344 puslapių. Knygyne Nr. 173.

TARYBŲ LIETUVOJ

Jubiliejinei Dainų Šventei Artėjant

VILNIUS. — Meno mėgėjams dabar karštas metas: jie įtemptai ruošiasi artėjantiems Tarybų Lietuvos 20-osioms metinėms, Respublikinei dainų šventei.

Rietave įvykusioje rajoninėje meno saviveiklos apžiuroje dalyvavo 14 chorų, 27 liaudies šokių rateliai, 7 kaimo kapelos — iš viso 1.400 saviveiklininkų. Kandidatais į Respublikinę dainų šventę atrinkti rajono kultūros namų chorai, šokių ratelis ir pučiamųjų orkestras, "Bolševiko" kolūkio ir Rietavo vidurinės mokyklos chorai, jungtinė kaimo kapela, "Jūros" kolūkio ir žemės ūkio technikumui liaudies šokių rateliai.

Ramygalos rajono meninės saviveiklos apžiuroje dalyvavo 28 chorai, 35 šokių, 10 muzikos ir 12 dramos kolektyvų, kurie vienija 1.839 asmenis.

Labai sėkmingai pasirodė Eriškės kultūros namų mišrusis choras, kuris užėmė apžiuroje pirmą vietą. Pagarbių tarybinio ūkio šokių kolektyvas gražiai atliko lietuvių liaudies šokius. Žiūrovai nuosirdžiai sutiko Krenavos vidurinės mokyklos mokinių styginį ansamblių. Pirmojo laipsnio diplomu apdovanotas "Lenino keliu" kolūkio dramos ratelis.

Jiezno rajono meno saviveiklos apžiuroje dalyvavo 93 kolektyvai. Ypač gerai pasirodė Jiezno kultūros namų, Punios klubo-skaityklos, Jiezno vidurinės bei Kašonių septynmetės mokyklų saviveiklininkai.

Baigę ruošti dainų šventės repertuarą Telšių rajono Biržuvėnų tarybinio ūkio choristai, vadovaujami B. Rimdžio. Chore dainuoja

daugiau kaip 40 tarybinio ūkio darbininkų. Didelis saviveiklos entuziastas yra ūkio direktorius P. Gasiūnas, neseniai už nuopelnus vystant meno saviveiklą apdovanotas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Garbės raštu.

Pirmoj Vietoj TSRS Respublikų Tarpe

Jau pirmaisiais septynmetio metais — 1959 metais — Lietuvos TSR žemės ūkio darbuotojai pasiekė puikių laimėjimų. Respublikos kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose žymiai padidėjo visuomeninių gyvulių skaičius. Mėsos gamyba per metus padidėjo 30 procentų, pieno gamyba — 26 procentais. Maždaug vienu trečdaliu daugiau, negu 1958 metais, surinkta grūdinių ir techninių kultūrų. Gautas labai geras kukurūzų derlius. Bendrosios pieno gamybos ir galvijų skaičiaus padidinimo atžvilgiu Lietuvos TSR užėmė pirmąją vietą respublikų tarpe.

Lietuvos kolūkiečiai ir tarybinų ūkių darbuotojai nutarė šiais metais surinkti gausesnį grūdinių ir techninių kultūrų derlių, pakelti gyvulininkystės produktyvumą. Mėsos gamybą, pavyzdžiui, numatyta padidinti 50 procentų, pieno gamybą — 25 procentais.

Praeitais metais pasiekti laimėjimai ir programa, kuri priimta šiems metams, duoda pagrindo tikėtis, kad septynmetinis žemės ūkio vystymo planas Lietuvos respublikoje bus įvykdytas pirmą kartą, maždaug per penkerius metus.

Scenoje Skamba Pabaigtuvių Dainos

Lietuvos valstybiniam nusipelnusiam dainų ir šokių liaudies ansamblui šiemet sukanka 20 metų. Šiam jubiliejui pažymėti J. Švedo vadovaujamas kolektyvas paruošė naują programą. Buvo pastatytas linksmas vaidinimas su dainomis ir šokiais "Rugiapiūtė jau baigta". Režisierius S. Nosevičiūtė, ruošdama vaidinimą, panaudojo poetų E. Mieželaičio ir J. Marcinkevičiaus kūrinių ištraukas. Žiūrovas scenoje mato linksmus lietuviškų pabaigtuvių papročius. Čia ir apeigos "Duoną nuėmė, duona ir palikom", ir alučio

gėrimas už ilgo ilgo stalo, ir meškos išdaigos. Visas vaidinimo linksmybes jungia dviejų jaunuolių — kalvio ir melžėjos — meilės istorija.

Pabaigtuvių šventę pradeda šios merginos su rugio varpomis rankose. Priekyje — ansamblio artistė Gražina Abrasonytė. (Žr. nuotrauką.)

"... Alutį gėriau, raudona buvau" — pabaigtuvių vaišių sceną atlieka artistės (iš karės) Rožė Šimkevičiūtė, Rasa Valažimaitė, Nijolė Petrylaitė ir Janina Chrapkavičiūtė. (Žr. nuotrauką.)

"... Atvažiavo meška su

alučio bačka". — Nei viena lietuviška pabaigtuvių šventė nepraeina be tradicinės meškos pokštų. Šį kartą į jos glėbį pateko vienas linksmas šokėjas (artistas Juozas Petraitis. (Žr. nuotrauką.)

Per savo dvidešimt metų ansamblis išaugo į pasaulinio garso kolektyvą, tokį, kaip, pavyzdžiui, I. Moisiejevo ansamblis. Lietuviškasis ansamblis apvažinėja visą Tarybų Sąjungą, Rumuniją, Lenkiją. Lietuvos artistai svajoja atvykti su koncertais ir į Ameriką, supažindinti amerikiečius su nuostabomis Nemuno krašto dainomis ir šokiais.

Kasmet didėja Lietuvos žvejų artelių pajamos, vis turtinčiau gyvena žvejai. Neseniai "Drevernos" žvejybinio ūkio žvejys Vilius Gelžius Klaipėdoje nusipirkęs lengvąjį automobilį "Volga".

10 Kartų Daugiau, Negu Prieš Karą

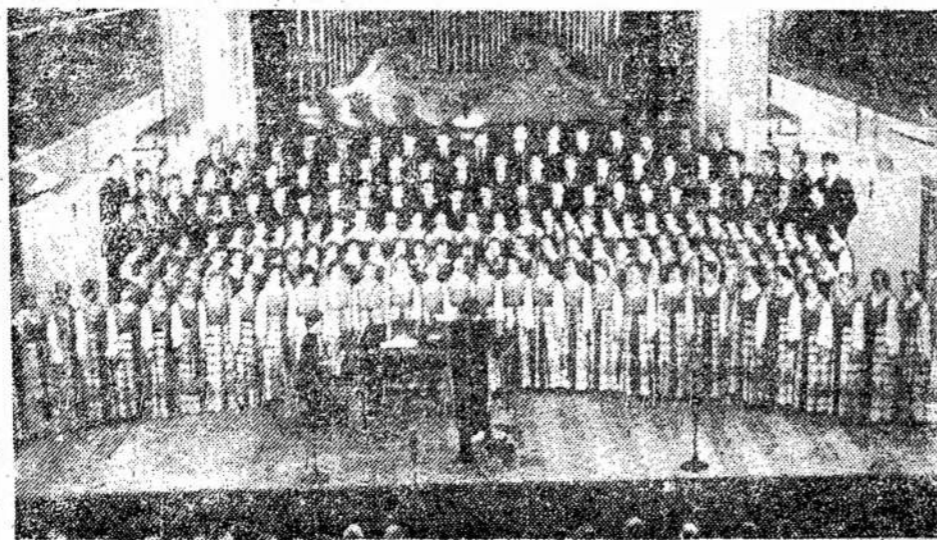
Tarybų Lietuvoje viena po kitos stoja veikiančiųjų rikiuotėn naujos įmonės. Vien tik per keletą pastarųjų metų Vilniuje, pavyzdžiui, buvo paleistos į darbą naujos pramonės įmonės: gelžbetonio dirbinių, šlifavimo staklių, skaičiavimo mašinų, televizijos mazgų gamyklos, naujas mėsos kombinatas. Viso respublikoje vien tik 1959 metais buvo paleista į darbą 21 nauja pramonės įmonė ir 14 cechų. Plečia savo gamybinius pajėgumus ir didina produkcijos išleidimą visos esamos įmonės. Septynmetinis liaudies ūkio vystymo planas numato toliau žymiai padidinti Tarybų Lietuvoje pramonės gamybą. Respublikos darbo žmonės sėkmingai pradėjo septynmetį: pirmųjų jo metų planas žymiai viršytas. Palyginti su 1958 metais pramonės produkcijos gamyba Lietuvoje 1959 metais padidėjo 13 procentų. O jeigu palyginsime su prieškariniu metu, tai išeis, kad praeitais metais respublikos pramonė pagamino 10 kartų daugiau produkcijos, negu 1940 metais.

Didėja Gyvenamųjų Namų Statybos Mastas

Kasmet Lietuvos miestuose ir darbininkų gyvenvietėse statoma vis daugiau ir daugiau gyvenamųjų namų. Vien tik praeitais metais valstybinės įmonės, įstaigos ir vietinės Darbo žmonių deputatų tarybos pastatė apie 400 tūkstančių kvadratinų metrų naujo gyvenamojo ploto. Tai 100 tūkstančių kvadratinų metrų daugiau, negu buvo pastatyta praėjusiais metais. Be to, 1959 metais gyventojai iš savo sąnaudų ir lengvatinių valstybės kreditų pasistatė savus namus, kurių bendras plotas sudarė 176 tūkstančius kvadratinų metrų.

Viso per septynmetį Lietuvos miestuose ir darbininkų gyvenvietėse bus pastatyta daugiau kaip du milijonai kvadratinų metrų gyvenamojo ploto, arba 2,5 karto daugiau, negu per pirmesnįjį penkmetį. Tai įgalins iki 1965 metų pabaigos žymiu mastu aprūpinti gyventojus butais.

Siekiant įvykdyti tokią didelę gyvenamųjų namų statybos programą, nutarta plačiai įdiegti metodą, pagal kurį gyvenamieji namai statomi industriniu būdu, pilnutinai iš surenkamųjų detalių. Šiam tikslui bus išplėstos gelžbetonio dirbinių gamyklos, pastatytos naujos.

Vienas seniausių respublikos meno kolektyvų — Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto akademinių choras (meno vadovas ir dirigentas LTSR nusipelnęs artistas Pr. Sližys) šventė savo dvidešimtmetį Jubiliejiniame koncerte Valsty-

binės filharmonijos salėje, be studentų choro, dainavo buvę choro dainininkai ir jų vaikai. Jiems dirigavo buvęs choro vadovas ir dirigentas — K. Kaveckas, A. Ilčikas, V. Arnastauskas ir J. Motiekaitis.

Švęsti choro jubiliejaus

atvyko daug svečių — studentų iš broliškiųjų respublikų: iš Talino, Leningrado, Kazanės, Minsko.

Nuotraukoje matote Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto akademinių choro koncerto metu. Diriguoja Pr. Sližys.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: Empire 6-4358

HITLERININKŲ PĖDOMIS

Pietų Korėjos neseniai išrinktas vicepirmininkas Lee Ki Poong, jo žmona ir du sūnūs, kaip raportavo vidaus reikalų ministras Lee Ho, nusižudė. Vyresnysis sūnus nušovė tėvą, motiną ir jaunesnį brolių, o paskui pats nusišovė.

Vyresnysis sūnus buvo ir prezidento Syngman Rhee sūnus. Jis buvo įsūnijęs jį. Korėjoje tas buvęs madoj.

Lee buvo labiausiai Korėjos žmonių nekenciamas žmogus. Dėl jo išrinkimo viceprezidentu ir kilo riaušės, privedusios prie Syngman Rhee rezignacijos ir Lee šeimos sauzudystės. Lee buvo pirmoji Syngman Rhee ranka, reakcijos nugarkaulis.

Pietų Korėjos reakcionieriai bandė laikytis teroro ir žudynių pagalba. Jie žudė ir kalino savo oponentus. Labai dažnai Rhee gyrėsi, kad jo jėgos greitai apsidirbtų su šiauriečiais, jeigu būtų pavylyta žygiuoti į šiaurę. Atrodė, kad ta šaika ištikro labai galinga. Bet ji sugriuvo, kaip supuvęs lušna. Užsibaigė hitleriškai sauzudystėmis.

Amerikiečiai, kurie pildavo į Pietų Korėją po \$200-000,000 į metus, kad palaikys šią antikomunistinę "tvirtovę", tur būt dabar gerai mato, kas per "tvirtovė" buvo Syngman Rhee ir Lee Ki Poong režimas.

Reakcijos pūvėsiai visur pasirodė labai silpni, bet amerikiečiai vis dar nepersitikrinę.

PAPLEPEJO, BET...

Federaliame parlamente visų partijų atstovai nemazai pripilė jo ir savo kalbose smarkiai pasmerkė Pietų Afrikos vyriausybės siautėjimą prieš negrus, bet vyriausybė neleido parlamentui priimti bent kokią rezoliuciją. Taip kalbos ir liko kalbomis.

Nežinia kodėl Kanados vyriausybė taip baukščiai atsineša linkui Pietų Afrikos įvykių. Kalbomis smerkia terora, bet oficialiai nenori nieko pasakyti. Išėitų, kad vyriausybė smerkia jos darbus tik dėl Kanados žmonių akių. Širdyje, ji nenori nieko, kas darytų bent kokią nemalonumą Pietų Afrikos vyriausybei.

Be abejonės, klaida būtų ir tikėtis, kad vyriausybė padarytų kokią nors pazityvų žygi. Taip buvo su vyriausybėmis praeityje, taip ir dabar yra. Jei vyriausybės daro ką nors, tai tik visuomenės priverstos. Kapitalistinės vyriausybės greitos tiktai tuomet, kada yra proga užkabinti darbininkų valstybių vyriausybes.

UZ NAUJĄ PARTIJĄ

Kanados Darbininkų Kongreso suvažiavimas Montreale didele didžiūma balsų užgyrė Kongreso lyderių kooperaciją su socialdemokratais organizavime naujos partijos. Visoms unijoms patariama aktyviai dalyvauti, nors pats Kongresas tiesioginiai nepriklausys tai partijai.

Galutiniai partijos linija ir programą palikta nustatyti steigiamajam suvažiavimui, kuris įvyks kitais metais.

Atrodo, kad nauja darbo partija galų gale bus suorganizuota. Klausimas tiktai, ar ji bus nauja tikra to žodžio prisme. Iš visko sprendžiant, tai ji bus tiktai kita ar kitu vardu pavadinta socialdemokratų partija.

Visos diskusijos iki šiol rodo, kad ši partija nebus visa apimanti. Jau iš kalno pasakyta, kad nebus įsileista pažangių žmonių. Ji bus tempiama ant seno CCF korpalo.

Norint turėti tokią darbo partiją, kuri sudarytų galimybes laimėti rinkimus, reikia sutraukti į partiją visus darbo žmones, farmerius, darbininkus, tarnautojus, visus alginius ir ne alginius rankų ir proto darbininkus.

Ši partija nebus socializmo siekianti partija. Tas jau aišku. Tad ji turi būti plati, masinė partija. Jei ne, tai nepasimoka nei laiko eikvoti.

"Bulvarkams" Griūvant

(Globe and Mail Editorias)

Pastarieji įvykiai Pietų Korėjoj turėtų privesti prie blaivesnio galvojimo, Washingtono ir kitur, apie Vakarų politiką Tolimuosiuose Rytuose. Vakarų tautos bendrai, o Jungtinės Valstijos ypatingai, daug rėmėsi ant "tvirtų vyrų" sulaikymui komunistinio pirmynžangos Azijoje — ir nežiūrint prasto tokių lyderių rekordo Europoje ir Lotynų Amerikoje.

Buvo duodama gausi parama diktatoriniams režimams, kurie sakosi esą antikomunistai ir kurie esą pasirodę duoti militarinę kooperaciją Vakarams. Valdžia, kuri patenkinama šias kvalifikacijas, sveikinama kaip "laisvės bulvarkas". Ar jos juridikcijoj yra bent kiek laisvės, ar ji paisy paprastų žmonių interesų ir jausmų, ar ji turi visuomenės paramą — j tai buvo žiūrima kaip į mažmožį.

Puolimas Rhee kabineto Seoule atėjo kaip aštrus įspėjimas, kad tvirtos vyriausybės kartais nėra tokios tvirtos kaip išrodo. Bėgyje kelių valandų, režimo autoritetas susmuko akivaizdoje visuomenės sukilimo, ir pasirodė, kad jis negali išlaikyti tvarkos. Nėkurį laiką išrodė yra tikra galimybė, kad šalis gali įkristi į anarchiją ir tapti auka šiaurės Korėjos komunistams. Šio pavojaus buvo išvengta, dalinai, per JAV vyriausybės intervenciją, kuri prikaltėjo Rhee rezignuoti ir leisti taikiam pakeitimui galios. Bet šis žygis buvo užtrauktas iki paskutinės minutės, ir galėjo būti pavėluotas.

Yra kiti du kraštai Rytų Azijoje, kur situacija nemaloniai yra panaši tai, kuri buvo Pietų Korėjoj. Tai Pietinis Vietnamas ir Formosa.

Panašumas tarp Vietnamo ir Korėjos nepaprastai didelis. Kaip ir Korėja, Vietnamas yra padalintas į dvi dalis. Šiaurinę dalį valdo komunistų režimas. Pietinė dalis yra Vietnamo respublika su prezidentu Ngo Dinh Diem.

Kaip ir Dr. Rhee, prezidentas Diem stovi tenai dėka JAV įtakai. Jo valdžia padarė neblogą rekordą nekuriomis atžvilgiais. Ji atsteigė tvarką, kur vienu tarpu veikė banditai ir slaptos draugijos; jis pradėjo žemės reformą; ir sėkmingai apgyvendino tūkstančius pabėgėlių iš šiaurės.

Nelaimė, jis ir jo giminės įsteigė tikrą diktatūrą, kurią vienas stebėtojas vadina "klanų valdžia". Oponentai ir kritikai uždrausti, nors ne taip kruvinais ir kietais, kaip Korėjoj. Paskutinieji šalies

rinkimai, įvykusieji spalįje, 1959 metais, buvo farsas. Opoziciniams partijoms neleido statyti kandidatų, o kuomet du opoziciniai lyderiai kandidatavo kaip neprigulmingi ir buvo išrinkti didele didžiūma balsų, jiems neleido užimti vietas seime. Nepasitenkinimas tokiais diktatoriškais žygiais nuolatos auga.

Situacija Formosoje yra kiek skirtingesnė. Čia nėra pretenzijų į demokratiją. Kuomet jis buvo išvytas iš Kinijos, 11 metų atgal, generalisimas Čiang Kai-šekas paprastai perkėlė senai įsteigtą Kuomintangą diktatūrai į salą, kur ji tebėra iki šiai dienai. Formosiečiai, kurie sudaro didelę didžiūmą, neturi balso centralinėje valdžioje.

Nors nebuvo pranešimų apie neramumus Formosoje pastaraisiais metais, padėtis nėra pastovi ir negali ilgai būti. Niekas negali pasakyti, kas atsitiks, kada numirs Čiang Kai-šekas. Galimas formosiečių sukilimas. Yra galimybių, kad likusieji Kuomintangą lyderiai susitars su Kinija ir atiduos salą; atrodo Pekingas kaip tik to ir laukia.

Tai situacijos, kurios kelia Vakarų jėgų rūpestį. Formosa yra ypatingoj Jungtinių Valstijų apsaugoj. Pietų Vietnamo nepriklausomybė, iš kitos pusės, yra užtikrinta visų Pietų Azijos Sutarties Organizacijos šalių ir turi teisę būti susiinteresavusios jo pastovumu. Abiejose ša-

lyse yra skubus reikalas įsikišimui iš svetur — Jungtinių Valstijų ir SEATO, o visų geriausiai, Jungtinių Tautų, kad būtų pašalintos dabartinės diktatoriškos praktikos ir įsteigti daugiau reprezentatyviniai režimai.

Nesijuokit

J. Kardelis muša "SOS" vaduotojams dėl grumojančio "pavojaus" Lietuvai.

Bet jis pavėlavo gerokai.

P. Grigaitis yra mušęs "SOS" daug kartų praeityje. Ir vis baigėsi taip, kaip su tų jehovininkų pranašystėmis apie pasaulio pabaigą.

Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Federacijos valdyba sako, kad "1951 metais gegužės 13 dieną Lietuvos vyskupai paaukojo Lietuvą ir viso pasaulio lietuvius Nekalčiausiai Marijos Širdžiai".

Vadinasi, reikalas užbaigtas. Lietuva ir mes visi — Marijos nuosavybė.

A. Varnas, vienas iš "vaduotojų", būdamas Vilniuje pastebėjęs viename viešbutyje po vonia dulkių. (Matyti labai atydziai tyrinėjo).

Būtų įdomu, kiek jis dulkių atrastų po savo lova, jeigu pasižiūrėtų?

Darbininkas skundžiasi, kad "Nepažinimas mus seka it koks tamsus šešėlis. Neatstoja, kur beiteme ir ką bedarytume".

Ištikro, klerikalai braido po šešėlius, nes religiniai prietarai neleidžia jiems išieiti.

Dr. Šaipokas

KĄ MORALINIO APSIGYNIMO POPIEŽIUS SAKĖ APIE HITLERI

Neseniai po visą Kanadą buvo paskleisti Moral Re-Armament (Moralinio Apsigynimo) atsišaukimai. Galimas daiktas, kad perskaitėt, jei turėjote kantrybės ir laiko. Čia duosime keltą faktų apie tos organizacijos iniciatorius ir lyderius.

Šio judėjimo aukščiausiu "kunigu" arba "popiežium" yra Dr. Frank Buchman. 1936 metais vienas New Yorko laikraštis rašė, kad Dr. Buchman pasakęs tuomet sekančiai:

"Aš dėkoju dangui už tokį žmogų, kaip Adolfas Hitleris, kuris išbudavojo frontinę apsigynimo liniją prieš komunizmo Antikristą. Mano kirpėjas Londone sakė man, kad Hitleris išgelbėjo visą Europą nuo komunizmo. Be abejonės, aš neužgiriū visko, ką naciai daro. Antisemitizmas? Aišku, blogas.

Aš manau, kad Hitleris kiekviename žyde mato Karolį Markšą. Bet pagalvokit, ką reikštų pasauliui, jeigu Hitleris pasiduotų Dievo kontrolei. Per tokį žmogų dievas galėtų sukontroliuoti tautą per vieną naktį ir išspręsti kiekvieną kebliausią problemą".

Šio "popiežiaus" "apaštalais" šiuo metu yra Konradas Adenaueras, Pietinio Vietnamo prezidentas Nam ir tokie.

Šio judėjimo tikslas padėti industrialistams ir fabrikantams išnaudoti darbo žmones.

Buęs sykį CIO viceprezidentas, vėliau patapęs MRA spoksmenu, sykį pasakė senatoriui: "Jūs privalote pasakyti Amerikai, kad kuomet Frank Buchman pakeitė John Riffe, jis sutaupe Amerikos industrijai penkis šimtus milijonų dolerių".

Pastabos

Prisiminus posakį "Vakarų fronte nieko naujo", galima pasakyti, kad dabar Vakarų fronte labai daug naujo.

Daugelio to fronto šalių viduje kyla neramumai, jos visos braška.

Masės studentų ir žmonių veiziasi į gatves, šaukdami: Laisvės! Laisvės!

Igriso sprespauda, žmonės ir jie reikalauja daugiau teisių ir laisvės, kad galėtų gyventi.

O Vakarai tiek daug gyrėsi apie savo laisves. Tačiau jų žmonės visai ką kitą sako.

Ir netik pasako, bet stoja kovon ir už laisvę aukojasi.

Šitokia masinė kova liko nuverstas Syngman Rhee režimas Pietinėje Korėjoje, o dabar jau braška ir Turkijos režimo varžtai.

Ir kaip nebūtų keista, bet tokie žmonių išstojimai pasireiškia vis ne ten, kur mūsų siškai "veiksniai" norėtų, bet vis tame "laisvajame pasaulyje".

Washingtono didelis susirūpinimas. Sakoma, kad Jungtinės Valstijos įsikis į Turkiją, kaip ir į Pietų Korėją, su paraginimu leisti opozicijai pareikšti savo mintis.

Taipgi Jungtinės Valstijos, galbėdamos Vakarų fronto vežimą, mokins Turkijos reaktorierius demokratiškumo, leisti opozicijai gyvuoti.

Tačiau šituo žestu, Jungtinės Valstijos daugiau lošia diplomatiniais gudrumais, vaizduoja "džentlemeną", negu iš tikrųjų yra.

Washingtonas juk turi ką nors daryti. Yra reikalas išgelbėti Turkiją, o čia pat ir proga savo autoritetą pasaulio akyse pakelti, kaip "demokratinį principų" šaliai dera.

Jeigu pačiose Jungtinėse Valstijose būtų pilna demokratinė laisvė, tai, žinoma, būtų galima tikėti jų nuosirdumu. Bet taip nėra.

Nors Jungtinėse Valstijose egzistuoja opozicijos laisvė, tačiau ji pritaikyta tik toms partijoms, kurios yra vienodai kapitalistinės ir reakcingos prieš liaudį.

Demokratai gali kritikuoti respublikonus, o šie demokratų, tačiau, kur pasireiškia stipresnė marksistinė kritika, — ten tuojau toji opozicijos laisvė pasibaigia.

Tik tokiai "opozicijos laisvei" Washingtonas ir teprietaria Pietų Korėjoje ir Turki-

Grupei Vilniaus miesto moterų Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas Justas Paleckis įteikė ordinus ir medalius, kuriais jos apdovanotos ryšium su Tarptautinės Moterų dienos 50-siomis metinėmis.

Nuotraukoje matote Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininką J. Paleckį, įteikiant apdovanojimą "Lelijos" fabriko siuvėjai E. Šinkūnaitei.

Ką Kiti Rašo

Kova su prietarais Vieno melo galas

Klerikalinė spauda gailiai verkia, kad Lietuvoje esanti smarkiai pagyvinta ateistinė propaganda. Ten esą prieita išvados, kad "savaimė žmonės nenusutos ėję į bažnyčią".

Labai teisinga išvada. Žmones reikia šviesti, mokyti, jiems protą blaivinti. Per amžius bažnyčia su savo prietarais ir monais laikė žmonių protą pasivergusi. Dabar nelengva jiems iš tos vergovės išsilaisvinti. Reikia jiems padėti. Štai kame ateistinės propagandos vaidmuo.

Reikia atsiminti, kad dar ir šiandien Lietuvoje šimtai kunigų peklos kančiomis tebenuodija žmonių protą. Nieko nedaryti, prieš tai nekoti, tikėtis, kad tasai kunigų biznis savaimė išnyks, reikėtų save apsigaudinėti.

Todėl mes karštai sveikiname Lietuvoje ateistinės propagandos sustiprinimą.

Kai klerikalai, smetonininkai ir menševikai visuose

joj.

Bet visai kitas klausimas, ar tokiais laisvėmis tų šalių žmonės pasitenkins.

Kaip Pietinė Korėja, taip ir Turkija bei kitos, yra labai atsilikusios ekonominiai, o čia pat socialistinis pasaulis dinamiškai žengia pirmyn.

Žmonės tą mato. Todėl labai abejotina, kad žmonės pasitenkins vien tik teise paplepėti, pakritikuoti.

Jie laimėję pirmąsias kovas, be abejo, žengs ir toliau.

Z. Jonauskas

kampuose giedojo, būk Lietuvos nebelikę, būk kalmukai iš Azijos užplūdę ir užėmę mūsų senąją tėvynę, mes sakėme, kad jie pasiutusiai meluoja.

Dabar tuo melu, matyt, nebetiki ir patys melo šinkoriai. Štai kunigų "Drauge" (bal. 19 d.) M. Mockus sakosi esąs priverstas pripažinti, kad Lietuvoje "yra išaugusi tautiniu atžvilgiu visai sąmoninga ir intelektualiniu atžvilgiu pajėgi inteligentų karta". Jis taipgi surašęs ir tai, kad lietuvių tautos "kamienas tebėra savo krašte", tai yra Lietuvoje, arba "kad lietuvių tautos likimas sprendžiasi Lietuvoje".

Geras progresas.

— A. Bimba

Dar vienas pavyzdys

Syngman Rhee duoda bene geriausią pavyzdį kiek gero Jungtinėms Amerikos Valstijoms yra iš taip vadinamos "užsienio paramos". Nuo antrojo pasaulinio karo Syngman Rhee režimas atsiėjo amerikiečiams paramos teikimu \$2,500,000,000 (pus-trėčio bilijono dolerių).

Karas Korėjoje atsiėjo apie \$20,000,000,000, o tai irgi buvo palaikymui Rhee diktatoriško režimo.

Dabar jau ir pirmiau rūmusieji Rhee, netgi demokratu jį vadinusieji JAV laikraščiai laiko jį tironu. Matote, kiek išleista tironijos palaikymui.

Labai būdinga, kad nežiūrįnt tų lėšų, nežiūrįnt visų pastangų Rhee palaikyti Pietinės Korėjos valdonu, dabar

tenka kratytis jo. Jo režimas griūva. Jis tiek blogo Vakarams pridarė, kad ir mūsų vyriausybė jo nenori palaikyti. Ji nori vien sulaukyti Pietų Korėją nuo įsikūrimo liaudiškos valdžios, kuri imtų konfiskuoti JAV indėlius, taipgi iškraustyti JAV karines bazines iš tos šalies.

— Vilnis

Nedarbas vėl padidėjo

JAV darbo departamentas paskelbė, kad kovo mėnesį Amerikoje pakilo bedarbių skaičius — pakilo net 275,000!

Šiuo metu šalyje yra 4,206,000 bedarbių.

Valdiniai duomenys aiškina, kad tai nėra normalu, nes kas metai kovo mėnesį bedarbių skaičius sumažėja, o šiemet jis padidėjo. Kodėl? Aiškinama visai, bet vyriausiai tuo, kad šiemet kovo mėnesį oras buvo labai blogas, dėl to statyboje ir žemės ūkyje darbai nepakilo, o dar sumažėjo.

Nežiūrįnt priežasčių, dėl kurių bedarbių skaičius paugo, padėtis nėra sveika. Nors komercinė spauda ir "laisvojo verslo" garbintojai skelbia, būk keturi milijonai bedarbių Amerikoje esąs "normalus reiškinys", mes taip nemanome! Išivaizduokite padėtį daugiau kaip keturių milijonų darbininkų, trokštančių dirbti, bet negaunančių drabo! Išivaizduokite jų šeimų padėtį! Ypatingai bloga padėtis tų, kurių nedarbo pašalpa išsi- baigė!

Darbo unijų vadovai, beje, skelbia, kad su 1961 metų pradžia Amerika pajus daug didesnę nedarbą, krizę.

— Laisvė

Jie bijo teisybės

Kiekvienas emigracijosje gyvenantis doras lietuvis visa širdimi trokšta aplankyti savo senąją Tėvynę Lietuvą. Ypač jį ten traukia pamatyti, kaip žmonės gyvena be ponų, kaip jie tenai stoto naują socialistinį gyvenimą... pamatyti savo gimines, pažįstamus, draugus.

Bet Amerikoje yra ir tokių lietuvių, jeigu juos galima pavadinti lietuviais, kurie apsiptoję šaukia, kad Lietuvon nereikia vykti. Jie bijo, kad amerikiečiai lietuvių turistai nuvykę pamatys tenai sužydušį ir sulapojusį laimingą Lietuvos žmonių gyvenimą ir paskui sugrįžę pasakys apie tai tikrą teisybę.

Mat, teisybės žodis apie Lietuvą lemia prapultį begėdiškai Lietuvos "laisvinimo" politikai.

Bet ar žmonės klausys tų rėksnių? Vargiai.

Vieną kartą, kai atsidarys pilnai durys vykimui į Lietuvą, tai ne tik L. Šimutis,

ŠYPSENOS

Tikslumo svarba

Vieno laikraščio redaktorius, mokindamas naują reporterką laikraštines etikas, aiškino jai:

"Visuomet turėk mintyje Jozefą Pulitzerą, tą didįjį laikraštinių, kuris pareiškė, kad tikslumas laikraščiu yra tas pat, kaip merginai dora".

"Tai nėra visiškai tikslumas", atsakė mergina. "Laikraštis gali išspausdinti atšaukimą".

Jau apsiprato

Du pietiečiai apsigyveno New Yorke. Po kiek laiko jie susitiko.

"Tai kaip, ar jau apsipratai bent kiek?" klausia pirmasis.

"Taip. Dabar aš galiu ramiai sėdėti tramvajuje, kai prieš akis stovi leidė", pasi- aiškino antrasis.

Nesutiko su juo

"Žinai, mane perkelia į kitą apylinkę", tarė oro pranešėjas savo žmonai.

"Puiku", sutiko žmona. "Čia oras nesutiko su tavi- mi".

P. Grigaitis ir visokiausio plauko "patriotai", bet ir visokiausieji veiksniai savo biznesius paremtus šmeižtais prieš Lietuvą turės užsidaryti visiems laikams. Atsidūs tada lengviau ir lietuviai smulkūs biznierių, ir kultūrininkai, ir eiliniai žmonės. Niekas jų tada neįtarinės komunizmu, niekas negas- dins, kad nesiskelbtų "Vilnyje", kad neužėitų į "Vilnys" įstaigą.

O gerėjant Amerikos ir TSRS santykiams tos durys atsidarys. Ir atsidarys netrukus. Jei pernai į Lietuvą vyko tik dvi turistinės grupės, tai šiemet, kaip girdėti, vyksta jau ir atskiri turistai, o taip pat net ir kelios grupės.

Wide World Tours taip pat skelbia, jog Tarybų Sąjungos ambasada Washingtone praneša, kad šiais metais ribotam žmonių skaičiui bus leista aplankyti Lietuvą. Ir atsakomingi pareigūnai tvirtina, kad kelionėms vizos bus duodamos, nekreipiant dėmesio į tikiybinius ir politinius keleivio įsitikinimus.

Ar nesmagu skaityti tokias žinias?

Vadinas, galės vykti ir pažangiečiai, ir katalikai, ir kitokių įsitikinimų žmonės. Žinoma, kurie yra prasikal- tę Lietuvos liaudžiai, tie ne- vyks. Jie bijos tenai pasirodyti.

— S. J. Jokubka

Mokslo Klausimais

S. Galberštatas

Biologijos mokslų kandidatas

Gyvūnų ir Žmogaus Psichikos Evoliucija

(Tęsa)

Šiuolaikiniai tyrinėtojai, remdamiesi objektyviais tyrimais, atmeta visuomeninių vabzdžių ir visų kitų gyvūnų antropomorfinį elgsenos aiškinimą, nesužmogina jų psichikos. Visi sudėtingi jų veiksmai — statyba, prieauglio priežiūra, "karai", "vergavė", "daržininkystė", amarų slaugymas — nėra sąmoningi, o instinktyvūs. O skruzdžių "kalba" lytėjimo bei uoslės organų — čiuptuvėlių — pagalba, bičių "kalba", tam tikras šokis, kuriuo jos nurodo žiedus su nektaru, jų atstumą bei kryptį — visa tai nėra kalba žmogaus kalbos supratimu, o instinktyvaus siekimo atlikti tam tikrą veiksmą, perduoti savo psichikos būklę kitiems tos pačios rūšies atstovams rezultatais.

Stuburiniai kaip aukščiausiai organizuota gyvūnų grupė turi labiausiai centralizuotą nervų sistemą, susidedančią iš galvos bei nugaros smegenų, gerai išlavėjusių jutimo organus bei gausiai inervuotą raumenų sistemą. Visą tai tobulėjo ir vystėsi evoliucijos būvyje, stuburiniams gyvūnams perėjus iš vandens į sausumą ir užvaldant vis naujas žemės paviršiaus erdves. Veikiant aplinkai ir vykstant atrankai, gyvūnai prisitaikė prie įvairiausių gyvenimo sąlygų, tobulėjo jų organų sistemos, daugelis organų pakito, atsirado kokybiškai nauji organai, tobulėjo ir darėsi sudėtingesnė jų elgsena, tobulėjo jų nervų sistema. Ypač išlavėjo jų galvos smegenys, o labiausiai — jauniausioji, bet kartu ir sudėtingiausioji jos dalis — priekinių galvos smegenų pusrutulių žievė, kuri nuolat didėja, pas žinduolius ėmė raukšlėtis ir vis daugiau apgaubti ir uždengti žemutiniuosius galvos smegenų aukštus.

Didėdama žievė darėsi reikšmingesnė organizmų gyvenime. Ji virto aukščiausiu organizmo ir aplinkos santykių regulatoriumi. Ji reguliuoja visų organų veiklą, fiziologinę būklę bei medžiagų apykaitą ir virsta individualinio patyrimo bei aktyvių veiksmų centru.

Žuvų kaip žemiausiai organizuotų stuburinių gyvūnų grupės elgsena yra daugiausia instinktyvi. Šie instinktai siejasi su toliais esminiais žuvų biologijos procesais, kaip nerštas, mityba, savignyba. Kai kurios žuvys

neršto metu atlieka sudėtingas migracijas. Kitos rūpinasi savo ikreliais, iškasdamos jiems duobutes grunte. Toks pat instinktyvus veiksmai yra ir grobio gaudymas, kai kurių žuvų gebėjimas signalizuoti garsu. Žuvis daugiausia vadovaujasi uoslės, skonio jutimais. Be to jos vadovaujasi ir lytėjimo, temperatūros, regėjimo ir kaip neseniai įrodyta, klausos jutimais.

Klausos jutimą I. P. Frolovas taip nustatė. Akvariume, kuriame plaukiojo žuvis, jis įtaisė telefono ragelį, kuris suskambėdavo prieš paleidžiant elektros srovę. Maždaug po keturiasdešimt suderinimų žuvis, išgirdusios telefono skambutį, plaukdavo nuo tos vietos, kurioje jas ištikdavo elektros smūgis ir srovės nepaleidus.

Žuvis turi vadinamąją šoninę liniją, kurios pagalba tobulai pagauna ritmiškus vandens virpesius (vibracijas). Jų dėka jos gerai orientuojasi vandenyje ir jaučia povandeninius kūnus, kliūtis.

Nors priekinės žuvų galvos smegenys silpnai išlavėjusios ir žuvis, neskaitant ryklių, žievės dar neturi, vis tik jos sugeba įgauti kai kuriuos paprasčiausius įgūdžius.

Amfibijos, panašiai kaip ir žuvis, dar neturi žievės, nors turi penkias galvos smegenų dalis. Jų sąlyginiai ryšiai taip pat inertiški, nėra plastiški, taip pat mažai pakinta. Amfibijos, priešingai žuvims, labiau vadovaujasi regėjimu negu uosle. Jų lausa geriau išlavėjusi kaip žuvų. Sintetiniai procesai tobulėsi, nes amfibijos jau rūpinasi savo jaunikliais, sudaro lizdus iš lapų ir dumblo. Tačiau ši veikla yra instinktyvi, nes, pašalinus didžiulius smegenis, amfibijos šią savo veiklą tobetėsia.

Ropliai jau turi geriau išlavėjusius galvos smegenis, jau turi žievės užuomazgą. Jie yra judresni, aktyvesni, gauda smarkiai besipriešinantį grobį, o tai rodo, kad jų analitinė — sintetinė veikla sudėtingesnė negu amfibijų.

Priekinės paukščių galvos smegenys žymiai geriau išlavėjusios negu roplių. Jos virtusios didžiausiąja, galvos smegenų dalimi. Išlavėjusi ir požiūrinė priekinių pusrutulių dalis bei pati žievė, joje daug nervinių ląstelių.

Priekiniai paukščių galvos smegenų pusrutuliai išlavėję kartu su bendru organiza-

cijos pakilimu. Ypač išlavėję regėjimo ir klausos jutimai. Lizdų krovimas, grobio gaudymas, kitų gyvūnų ir žmogaus garsų imitavimas rodo sudėtingą, sintetinę bei konstruktyvią paukščių veiklą. Paukščių slopinimo procesai išlavėje geriau kaip roplių. Jie geriau už amfibijas ar roplius diferencijuoja dirgiklius, perdirda dirgiklių signalinę reikšmę. Paukščiai gali išmokyti pažinti šautuvą, pinkles ir pan.

Žinduolių elgsena yra sudėtingiausia. Jų psichinėje veikloje vis labiau šalia instinktyvių pasireiškia sąlyginė — reflektorinė veikla, sukaupiamas individualinis patyrimas. Apvaldant žemės paviršiaus erdves — sausumą, vandens, atmosferą, įvairias klimato zonas — atsirado įvairios judėjimo formos: bėgimas, plaukimas, laipiojimas medžiais ir pan., išlavėjo jutimo organai, nervų sistema. Panagrinėjus įvairių žinduolių būrių atstovus, pvz., triušį, šunį, beždžionę, pastebimas laipsniškas galvos smegenų žievės didėjimas, jos raukšlėjimas, žievės laukų, centrų diferenciacija ir tarpcentrinių ryšių gausėjimas.

Įvairius sudėtingus dirgiklius geriau sintetina beždžionė, nes geriau išlavėjusios jos galūnės ir tobulesnis įvairių jutimo organų pagautų jutimų koordinavimas. Jos lengvai sudaro antros, trečios eilės sąlyginius refleksus. Kokybiškai skirtingi darosi ir instinktai.

Nagrinėdami žmogaus kilmės problemą, mokslininkai ypatingai dėmesį kreipė į beždžionių elgseną, kurią tyrinėjo ne tik eksperimentinėse sąlygose, laboratorijose, zoologijos soduose, bet ir gamtoje.

Aukštas beždžionių nervinės veiklos lygis paaiškina mas jų gyvenimu bandomis, gyvenimu dviejose aplinkose — medžiuose ir ant žemės, gebėjimu misti visokeriopu maistu, supančios gyvūnijos bei augmenijos įvairumu, prie kurio beždžionės turėjo prisitaikyti. Įvairius maistas — uogas, vaisiai, lapai, pum-purai, šakniastiebiai, vabzdžiai, jų lervos, paukščių kiaušiniai, medus, — sudėtingas šio maisto ieškojimas, maisto objektų paruošimas — išlukštenimas, išgliaudymas, valgomųjų dalių suradimas — turėjo smarkiai išlavinti beždžionių jutimus bei jų analitinius gebėjimus. Margame atogrąžų fone turėjo išlavėti beždžionių regėjimas. Visa tai turėjo paveikti jų gebėjimą orientuotis, išlavinti vadinamąjį orientacinį — tiriamąjį refleksą.

Žymus tarybinis zoopsichologas N. Voitonis, tyrinėjęs žmogaus intelekto priešistoriją ir išnagrinėjęs žmo-

gaus darbo proceso biologines prielaidas, įrodė, kad tiriamasis refleksas, būdingas ir žemesniems gyvūnams ir daugiausiai susijęs su maisto ieškojimu, jau žemesnėse beždžionėse atsipalaidavo nuo maisto ieškojimo. Jos atkreipia dėmesį į bet kurią naują, naują objektą aplinkoje, jau nebeturintį jokio ryšio su maistu. Iš beždžionės sudėtingo maisto apdirbimo būdo kito noras manipuluoti daiktai, vartyti juos, išnarstyti, rasti juose ką nors nauja, paveikti juos. Taip atsirado smalsumas, noras tyrinėti objektus, paaustrėjo dėmesys, žymiai išsiplėtė praktinė analizė.

Sekantis orientacinės-tiriamosios veiklos etapas, N. Voitonio nuomone, yra dėmesio nukreipimas ne tik į atskirus objektus, bet ir į jų išsidėstymo erdvėje santykius, siekimas vienu daiktu paveikti kitą. Beždžionė sugeba lazda paimti jauką, esantį už pertvaros. Tačiau sintetinė veikla žemesnėse beždžionėse dar silpna: jos išnarsto, sugriauna sudėtingesnį objektą, bet beveik niekada jo nesujungia, nepataiso. Jauko paėmimas lazda tap pat nebuvo spontaniškas, o pasiektas po tam tikros mankštos. Tai rodo, kad ir žmogaus įrankio naudojimo priešistorijoje buvo atsiiktinai manipuluojama tam tikrais daiktai ir atsiiktinai, bet vykusiai juos panaudojus ir panašiose aplinkybėse tai pakartojus, t.y. pačiai aplinkai treniruojant, buvo pradėta naudotis jais kaip įrankiais tam, kad būtų paveikti kiti daiktai.

Sis gebėjimas panaudoti daiktus kaip laikino pobūdžio įrankius yra žymiai geriau išlavėjęs aukštesniųjų beždžionių tarpe. Aukštesniosios beždžionės ir gamtoje atlieka konstruktyvią veiklą, sujungdamos įvairius daiktus, įsirušia sau guolius nakvynei medžiuose arba ant žemės. Šios dar instinktyvios veiklos ir manipuliavimo daiktai pagrindu beždžionės pradeda naudotis daiktai kaip padargais, įrankiais jau patyrimo išdavėje. Ši veikla ir yra ta priešdarbinė gyvūnų veikla, virtusi biologiniu pagrindu pirmosioms primityvioms žmogaus protėvių darbo formoms.

Beždžionių mąstymas yra tik elementarinis, pagrįstas generalizuotais regėjimo vaizdiniais. Beždžionė, remdamasi vaizdiniais, mintyse suderinti savo veiksmų, pvz., sudurti dviejų lazdų, jei su viena ji negali pasiekti jauko, be mėginimų negali.

Vadinasi, tikros darbo veiklos beždžionės negali išvystyti, nes jos negali mintyse konstruoti savo veiksmų. Tuo tarpu žmogaus darbo esminis požymis yra jo

Tarybų Lietuvos Unijos Smarkiai Išaugusios

S. Karpė

Neseniai atsibuvo Tarybų Lietuvos profesinių sąjungų (unijų) suvažiavimas. Iš mandatų komisijos pirmininko drg. A. Balsio pranešimo matyti, kaip smarkiai profesinės sąjungos išaugusios.

A. Balsys savo pranešime sako:

"Lietuvos profsąjungų V suvažiavime vienas delegatas atstovauja 2,150 profsąjungos narių. Delegatai į suvažiavimą buvo renkami respublikinėse ir grupinėse konferencijose. Išrinkti 255 delegatai, kurie atstovauja 590,000 profsąjungos narių — 100,000 daugiau, negu IV suvažiavime".

Iš tų 255 delegatų, 172 komunistai arba kandidatai į komunistų partiją.

Apie delegatų išsilavinimą, draugas Balsys sako:

"Daugiau kaip 50 procentų delegatų turi aukštąjį ir nebaigtą aukštąjį išsilavinimą."

Suviažvime dalyvavo 39 TSRS ir Lietuvos Aukščiausiųjų tarybų deputatai, 38 miestų, rajonų ir apylinkių tarybų deputatai.

Kaip matome, Lietuvos darbo žmonės gerai organizuoti, aukštai iškilę šalies tvarkyme ir valdyme.

OMAHA. — Jungtinių Valstijų Strateginė Oro Komanda sako, kad ji planuoja įsteigti skrajojančius komandos postus, kad jie nebūtų sunaikinti jiems esant savo štabuose ant žemės.

Komandieriai būsią pakrauti į tris transportinius džetinius tankerius, kurie bus paversti štabais, ir skraidysią padangėse, palaikydami ryšius per radiją su generaliniu štabu.

planavimas iš anksto. Beždžionės sustojo prie sąvokų sudarymo slenkščio. Iš praeities jose pasiliekančieji generalizuoti regėjimo vaizdiniai yra tik sąvokų analogai, o ne tikros sąvokos, kurių negalima sudaryti be žodžių, kalbos. Beždžionių sukeltami garsai kokybiškai skiriasi nuo kalbos, nes jie yra įgimti, o ne išmokstami, abstrakcijų jie dar neišreiškia. Tik istoriniame visuomeninio darbo procese atsirado žmogaus kalba. Dar labiau padidėjo galvos smegenų žievė. Žmogaus fiziologinėje nervų veikloje atsirado antroji signalinė sistema. Šalia konkretaus "mąstymo" vaizdiniais atsirado žmogaus sąvokos, abstrakcijos, tikrai žmogiškas mąstymas, sąmonė, būdinga tik jau vienam žmogui.

Ivairiais Klausimais

S. KARPE

Didlapiai daug rašo apie vokiečių bėgimą iš rytinės Vokietijos. Girdi, kas mėnesį perbėga į vakarinę Vokietiją apie 10,000. Pastaruoju metu bėgimas dar padidėjęs.

Kodėl gi toks bėgimas? Labai lengva atsakyti į šį klausimą.

Reikia suprasti, kad rytinė Vokietijoje (Vokiečių Demokratinėje Respublikoje) ne visi pritaria komunistams. Senesni, buvę biznieri, stambesni fermeriai, nenori gyventi tokioj tvarkoj, kur reikia gyventi savo rankų darbu. Jie tikisi tęsti senoviską gyvenimą pabėgus į vakarinę dalį.

Bet tuo pačiu metu vokiečiai keliasi iš vakarinės Vokietijos į rytinę. Pavyzdžiui, 1959 metais persikėlė 50,000. Tiek pripažįsta pats Adenaueras. Tame skaičiuje 15,000 militarinio amžiaus vyrų. Tai vis darbo žmonės, kurie ieško išsivadavimo iš samdytojų jungo.

Perbėgti iš vienos Vokietijos į kitą yra lengva. Tas ir paaiškina, kodėl toks žmonių judėjimas į abi puses.

Šis pabėgimas prielankesnis rytinei Vokietijai, nes ji netenka senųjų ir tinginių, o gauna sveikus jaunos darbininkus. Vakari Vokietijoje reiškiamas susirūpinimas atbėgėliais. Juos reikia maitinti. Daugumai nepavyksta įsikurti.

Pranešimai iš Pietų Korėjos sostinės Seoulo sako, kad Syngman Rhee galų gale rezignavo. Tikimasi visuotinių rinkimų bėgyje trijų mėnesių.

Krito apie 200 jaunų studentų, apie 800 buvo sužeista, bet jie laimėjo. Jie nugalėjo policiją ir armiją, Nuogomis rankomis, savo valia.

Jie laimėjo, žinoma, todėl, kad jie reiškią didžiūmos žmonių norus. Rhee valdžia buvo supuvus, reakcinė. Net ir amerikiečiai negalėjo jos užtarti.

Tikėkimės, kad nauja valdžia bus geresnė.

Generolo De Gaulle misija Vakariname Žemyne, kaip atrodo, turėjo tikslą paruošti visuomenę, kad ji būtų palankesnė idėjai, jog viršūnių konferencijoje nebūs siekiama kokių nors susitarimų.

Jo teigimą, kad geriau nelieči keblų problemų, gražiai patvirtina amerikiečių žurnalistas Walteris Lippmannas rašydamas, kad Vakarų esą susitarta stengtis išlaikyti status quo.

Jis, tačiau, bauginasi to, kad laikas tarnaujas Ry-

tams. O Rytai taip pat gali pasitenkinti status quo.

Britų feldmaršalas Montgomery, kalbėdamas Hamiltone, Kanadoje, pareiškė, kad Chruščiovas galys sudoroti visus Vakarų politikierius.

"Chruščiovas galėtų apvynioti apie savo pirštą daugumą Vakarų politikierių", pasakė jis.

Jis skundėsi, kad Vakarai neturi gero lyderio.

Tūkstančiai Japonijos studentų demonstravo prieš parlamentą, kurs ruošiasi užgirti naują sutartį dėl apsigynimo, kurią pasirašė Japonija su Amerika.

Buvo sutraukta 8,000 policijos prieš studentus. 6,000 saugojo parlamentą. Vienu tarpu studentai buvo prasiūžę pro policijos sieną. Apie 50 asmenų buvo sužeista.

Reikia pastebėti, kad pastaruoju metu studentai rodo didelį aktyvumą. Pietinėse JAV valstijose negrų studentai kovoja prieš segregaciją. Studentai nuvertė Pietų Korėjos vyriausybę.

Vilniuje Koncertavo Kanadietė Pianistė

(Vilniuje lankėsi kanadietė pianistė Margaret Ann Ireland. Žemiau telpa Tiesos korespondento aprašymas jos pasirodymo Vilniuje. — Red.)

Kanados pianistė Margaret An Airlend, viešėdama Vilniuje, dalyvavo kaip solistė simfoniniame koncerte ir surengė savo račitelį. Atlikėjos iš karto kontinento pasirodymai sukėlė didelį susidomėjimą — abu koncertai vyko pilnutėlėje salėje.

Margaret An Airlend muzikos mokėsi Kanadoje, Toronto konservatorijoje. Čia ji baigė fortepijono klasę, po to dar tobulinosi JAV ir Vakarų Europoje. Pianistė turi nemažą koncertinę praktiką. Jos grojimas užtikrintas, technika išdirbta, tiksli.

Salinio koncerto pradžioje Margaret An Airlend pagrojo 4 Šuberto eksromptus ap. 90. Tai papulいたios, tačiau gana retai skambinoms koncertuose fortepijoninės pjesės. Nežiūrint nedidelės apimties, kiekvienoje jų kompozitorius su giliu meniškumu įkūnijo žavinčius muzikinius vaizdus: čia ir nerūpestingas žaismingumas, ir rūsčiai didingi epiniai paveikslai, ir švelni lyrika.

Pianistė programon įtraukė ir Bethoveno sonatą Asdur ap. 110. Tai priešpaskutinė kompozitoriaus fortepijoninė sonata. Joje aiškiai nujauciama romantinė muzikos kryptis. Sonata — keturių dalių, kurių dvi paskutinės (lėtoji — arįjozo ir finalas — fuga) tartum persipina vieningoje visumoje. Sonatos atlikime jautėsi pianistės įsigilinimas į muzikinį turinį. Tiesa, II dalyje, kuri, be abejo, atstoja skereo dalį, kiek stokojo veržlesnio tempo ir bethoveno žoko jumoristinio charakterio.

Pianistė supažindino vilniečius su kompozitoriaus Chinastra amerikietiškomis preliudijomis. Tai 6 kontrastingų nuotaikų pjesės.

Klausytojai Kanados pianistės atlikime išgirdo taip pat Prokofjevo Sonatą Nr. 3.

Tai vienas ankstyvųjų Prokofjevo kūrinijų, kuriame dar nėra būdingų vėlesnei kompozitoriaus kūrybai epiniai-herojinių muzikinių vaizdų. Sonatoje vyrauja džiugus, jaunatviškas temperamentas, energija ir veržlus ritmas. Tik vietomis muzikos tonai nuskaidrinami švelnios ir naivios lyrikos.

Koncerto pabaigai buvo atlikti 6 Šopeno etidai. Iš jų geriau pasisekė f-moli ir Asdur.

Valstybinės filharmonijos simfoninio orkestro koncerte (dirigentas O. Durianas) Margaret An Airlend atliko Rachmaninovo koncertą Nr. 2 c-moll. Tai vienas labiausiai mėgiamų Rachmaninovo koncertų. Atvykusi gastrolėms į Tarybų Sąjungą, pianistė pasiryžo kaip tik pagroti šį kūrinį Rachmaninovo tėvynėje. Šio koncerto atlikimas reikalauja didelio virtuoziško meistriškumo. Jo muzikoje glūdi gilios emocijos, pilnakraujis aistringas patosas, nuoširdus savo vidinė šiluma lyrizmas. Nepaprastai gražios koncerto melodijos tartum liejasi plačiu dainingu srautu, taip būdingu nacionalinei rusų muzikai. Forte-pijono partijos faktūra — įvairialypė, pasižyminti savitu tirštumu, todėl muzikinių nuotaikų išryškėjimas — atsakingas ir nelengvas net prityrusiam atlikėjui uždavinys. Pianistė pademonstravo savą Rachmaninovo koncerto interpretacijos supratimą. Geriausiai pavyko I koncerto dalis.

Publikai prašant, Margaret An Airlend viršum programos paskambino Šopeno, Skriabino, brazilų kompozitoriaus Vila-Lobos ir kitų kūrinių.

Klausytojai labai šiltai sutiko Kanados pianistės pasirodymą.

K. Žiūraitis

Ką Deksniai Rašo iš Vilniaus

Montrealietis J. Čeponis atsiuntė Liaudies Balsui Juozo ir Onos Deksnų laišką, rašytą jam kovo 17 d. Žemiau talpiname tą laišką. — Red.

Gerb. Drg. Jonai!

Šiandien turėdamas daug liuoso laiko parašiau jums šį laiškutį.

Pirmučiausia, kaip visa jūsų šeima gyvena ir kaip sveiki? Perduokite visiems nuo mūsų daug linkėjimų.

Mes abu su žmonele gyvename labai gerai. Savo gyvenimą susitvarkėme puikiausiai. Dabar pakeitė butą naujoj vietoj. Paėmėm didesnę ir gražioj vietoj. Namas naujas, su visais patogumais, apšildomas centraliniais, vanduo ir elektra. Mes pirmiau buvom manę statyti nuosavą namą arba pirkti, bet paskiaus apsirovokom, kad neapsimoka. Turint savo namą, reikia jį ir prižiūrėti, gatvę nuvalyti, sniegą atkasti, laistyti. Yra visokių darbų. Patys nenorime dirbti, tai reiktų samdyti. O dabar, nuomą apsimokame, kuri yra labai maža, ir sau spakaini.

Turime tris kambarius, vieną išeinamąją vietą, virtuvę ir už tą mokame 55 rublius į mėnesį. Aš tai mokau pusę nuomos. Dėl to, kad aš esu personalis pensininkas. Aš gaunu per mėnesį virš 1,000 rublių pensijos. Man yra 50 procentų nuolaida. Žmona gauna senatvės pensiją — 300 rublių.

Pinigus, kuriuos išsiuntėm iš Kanados į Maskvą, mums gražino. Pasidėjom Vilniaus banke. Gaunam 3 procentus nuosimčių.

Tai gi, gyvenk ir norėk savam krašte.

Prašau parašykite mums

Užduso Daug Žuvų Scugog Ežere

Kadangi Scugog ežeras yra negilus, tai žiemos metu dėl stokos deguonies užduso 30,000 karpų, 2,000 muskių, 1,000 didžiaburnių basų ir 1,000 ešerių, taipgi nemažas skaičius kitų žuvelių.

Ant ledo buvo prisnigta labai daug sniego. Saulė neprasimušė po ledu, augalai mirė ir dėl to labai sumažėjo deguonies kiekis.

Biologai, tačiau, mano, kad galų gale iš to bus naudos. Sumažėjus karpų skaičiui, kitoms žuvims bus daugiau vietos veistis. Matote, karpės sunaikina kitų žuvų ikrus ir tokiu būdu trukdo jų veisimasi.

Kiti ežerai, būdami daug gilesni, nukentėję labai mažai, nors ir juose yra uždususių žuvų.

laiškelį, kas naujo randasi, kokios naujienos pus jus ir t. t.

Dėkojam jums už kalendorių, kurį mes gavom. Tai graži panelė. Aš išsiunčiau jums stalinį kalendorių. Taipgi išsiunčiau telegramą su pasveikinimu su Naujais metais. Nežinau, ar jūs gavote ar negavote. Prašau jūsų pranešti. Jeigu negavote, tai aš galiu ieškoti, kur ji dingo...

Tuomi ir baigiu šį laišką. Lauksiu atsakymo.

Juozas Deksnys

Vilnius.

Vientiane, Laos. — Dešinieji laimėjo rinkimus į Laosą seimą, bet kairiosios partijos kaltina balsavimo suklavimu. Net ir kur kairieji aiškiai yra daugumoje, balsų jie gavę tik po kelis, kas visai nepatikima.

New Haven, Conn.

Iš LDS Penktos Apskritis Konferencijos

Balandžio 24 dieną įvyko Lietuvių Darbininkų Susivienijimo Penktos apskrities metinė konferencija. Viso apskrityje randasi 7 kuopos. Penktos kuopos prisiuntė delegatus. Viso delegatų susidarė 20. Keturi valdybos nariai, tad viso susidarė 24. Valdybos nariam buvo suteiktas sprendžiamas balsas.

Kol mardatus sutvarkė, LDS Centro sekretorius pakalbėjo.

Konferencijos vedėju buvo išrinktas V. Valaitis, sekretorium — J. J. Mockaitis.

Pirmučiausia valdyba išdavė raportus. Vėliaus kuopų delegatai. Iš raportų pasirodė, kad visur buvęs silpnas veikimas, bet pasirodė ir tas, kad pas draugus nusiiminimo dar nėra. Visi po truputį dirba, kruta ir dar tikisį geresnės ateities.

Buvo pakeltas klausimas apie 30 metų sukaktuves, kaip LDS susiorganizavo, kaip būtų geriau atžymėti šiais metais. Visi sutiko, kad kuopos rengtų parengimus tuom klausimu. Taipgi atrodė, kad penktos kuopos rengiasi siųsti delegatus į seimą, kuris įvyks rugpiučio (August) 3 dieną Philadelphiaj. Nutarta paaukoti dėl LDS bolininkų \$5.00, pasveikinti seimą su penkine.

Išrinkta nauja valdyba iš 7, iš kurių 5 valdybos nariai ir du pavaduotojai: J. J. Kuncas, V. Valley, J. J. Mockaitis, B. Medelis, A. Saliunienė, P. Bokas, J. Petkus.

Kita konferencija bus Waterbury.

J. Strižauskas

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Balandžio 23 dieną būrelis montrealiečių lietuvių susirinko pas draugus Jazulaičius vakarą praleisti. Draugės Jazulaitienė, Repšienė ir Urbanavičienė paruošė puikią vakarienę, o E. Morkevičienė, P. Kisieliene ir M. C. Iškepūsios atvežė keikšų.

Per vakarienę draugas J. Lesevičius padarė apžvalgą vėjus pasėknių ir tarptautinių dienos įvykių. Draugas J. Urbanavičius parvežė iš Toronto Liaudies Balso trofėja, kurią montrealiečiai laimėjo praėjusiam vajuje. Daugelis vadininkų yra tos nuomonės, kad trofėja turėtų pabūti Montreale kelis metus.

J. Čeponis pranešė, kad gaunąs laiškus iš Lietuvos nuo Deksnų, kurie džiaugiasi ir esą visapusiškai patenkinti, kad grįžo Tarybų Lietuvon. Sakė, jei kas įdoma, tuš, duotų paskaityti.

Balandžio 24 dieną Montrealo Li. vių Vytauto klubo šerinininkų susirinkime buvo nutarta, kad sekantį susirinkimą, jei nebus svarbių reikalų, sušaukti kada nors rudenį, nes vasaros laike nebūna skaitlingi susirinkimai.

P. Jakupka buvo išvykęs į Jungtines Valstijas pasisvečiuoti pas gimines per vely-

kas. Vaisėmis ir kelione patenkintas.

Serga A. Jazulaitis — Reedy Memorial ligoninėje turėjo operaciją.

Numirė J. Vilkaitis, sulaukęs 74 metų amžiaus. Kanadon atvyko prieš pirmą pasaulinį karą. Ilgus metus buvo Vytauto klubo pirmininku ir dirbo klubo naudai visą laiką sulig išgalėjimo ir sugebėjimo.

Paliko liūdėsyje žmona, sesuo Žukauskienė Montreale ir brolis JAV. Iš Lietuvos paėjo iš Dielinės kaimo, Šunskų valsč., Marijampolės apskr.

Balandžio 22 dieną Montreale pieno darbininkų unijos konferencijoje dalyvavo 300 delegatų, atstovaudami 80.000 darbininkų.

Konferencija priėmė rezoliuciją, kad Kanadoje būtų organizuojama darbo partija, nors nekurie didieji vadai tam buvo priešingi.

W. Kashins aną dieną šventė 113 metines sukaktuves. Reporteris užklaustas, kam jis atiduoda kreditą už ilgą amžių, pareiškė, kad jis visuomet einas nuo stalo pusalkanis. Žmona visuomet valgydavusi iki soties, todėl ji mirus sulaukus 80 metų.

Mrs. S. Varner šventė 100 metų sukaktuves. Ji sakė reporteriams, kad ją taip ilgai išlaikė sunkus darbas ir pypkė, kurią pradėjus rūkyti tuoj po vestuvių ir dabar teberūkanti. Vyras rūkęs sigaretus ir lengvai dirbęs, tai jis jau senai miręs.

R. Coleman, McGill universiteto studentams darbų parūpinimo direktorius, sako, kad yra užsiregistravusių 1.100 studentų vasaros darbams, bet maža viltis visus aprūpinti darbu.

J. Fisher kritikuoja Montrealo Stare tuos kanadiečius, kurie praleidžia atostogas užsieniuose ir išleidžia daug pinigų svetur. Kanadoje yra,

sako jis, puikias vietų dėl atostogų.

1959 metais virš 10.000 kanadiečių praleido atostogas Bermudoj.

Sunkvežimių vairuotojų unijos prezidentą nakties metu keturi vyrai išsivilkė laukan iš jo namų ir taip sumušė, kad net šonkaulius sulaužė, ir paliko ant gatvės, prigrąšinę nesiskųsti policijai.

Tris mušeikas pažino. Bus teismas.

B. K.

Klaidos Atitaisyimas

Aprašyme Karalevičių išleistiųjų Nr. 17 įvyko klaida. Vietoj K. A. Keršulio, turėjo būti K. A. Keršiai.

Kauno HES Atidarymas

Pati gamta šventiškai nusiteikusi, kaip ir tie tūkstančiai žmonių, kurie renkasi prie hidroelektrinės pastato. Atvažiuoja darbininkai, inteligentai, plaukia delegacijos iš rajonų. Jų minios sustoja prie elektrinės užtvankos, aikštėje tarp transformatorinės ir jėgainės pastato. Jau iš paviršiaus apžiūrėjus matosi, kad statyba iš esmės baigta. Išbaigtas elektrinės pagrindinis pastatas. Žalsvai spindi fasado stiklo blokai. Dar dažais kvepia plačios metalinės durys, užpės krantai sutvirtinti betonu, juos juosia betono balustrados. Žiūrint, kaip dūksta Nemunas, išėjęs iš turbinų, kaip putoja vanduo, kaip smulkių lašelių debesyje įsižiebja vaivorykštė — jaučiasi didi Nemuno jėga. O žmogus, jį pažabojęs, dar galingsnis.

Visi renkasi į iškilmingą mitingą. Elektrinės paleidimas visu pajėgumu — didelė šventė. Svečių daugybė. Čia pat elektrinės statybos veteranai, kurių rankos sukūrė šį pastatą, sumontavo turbinas, paleido jas metais anksčiau laiko.

Respublikos vyriausybės vadovai iš Vilniaus visų pirma nuvyko į naująsias Rumšiškes. Apžiūrėti miestelį ant jūros kranto.

Vyriausybės narius sutinka "Pravienos" kolūkio kolūkiečiai su pirmininku S. Juozapavičium priešakyje.

Kolūkiečiai sveikina vyriausybės narius. Groja orkestras. Ant kalnelio prie Kauno jūros susirinko šimtai žmonių. Iš už posūkio pasirodo du garlaiviai. Tai atvyksta svečius pasitikti Kauno HES statytojai, Kauno miesto vadovai. Čia pat, ant kalnelio įvyksta mitingas.

— Prie Kauno jūros, Rumšiškėse, šiandien didelė šventė, — kalba "Pravienos" kolūkio pirmininkas S. Juozapa-

vičius. — Kauno jūra atplaukė pas mus pirmieji garlaiviai. Dar neseniai buvo žmonių, kurie nenorėjo šia jūra tikėti, o dabar štai kaip plačiai ji išsiliejo. Ir atplaukė ja brangūs svečiai — mūsų šefai, hidroelektrinės statytojai. Visų kolūkiečių vardu širdingai sveikinu jus, pirmą laiką paleidusius hidroelektrinę visu pajėgumu. Linkime jiems ir ateityje geros kloties. Savo ruožtu kolūkiečiai pasižada gerai dirbti, septynmetį įvykdyti penkerius metus, o gal ir greičiau.

Kolūkio pirmininkas karštai spaudžia ranką hidroelektrinės statybos viršininkui N. Luchnevui. Atsako mąjį žodį taria statybininkų partinės organizacijos sekretorius J. Urbas. Jis dėkoja už sveikinimus ir linki sėkmės kolūkiečiams:

— Elektrinė jau veikia, tačiau dar liko nemaža užbaigiamųjų darbų. Mes pasižadame pirmą laiką jus įvykdyti.

Kalba partijos Kaišiadorių rajono komiteto sekretorius J. Balčiūnas. Jis sako, kad kolūkiečiai jau dabar gauna Kauno hidroelektrinės srovę ir dar daugiau gaus jos ateityje. Spausdamas ranką N. Luchnevui, jis dėkoja už gražią dovaną.

Zodis suteikiamas Lietuvos TSR Ministrų Pirmininkui M. Šumauskui.

— Maloni šiandien šventė, — sako M. Šumauskas. — Ir pati gamta padeda mums džiaugtis. Visa Lietuva šiandien švenčia. Kauno hidroelektrinės gaminama energija apšviečia ne tik butus, bet padės didinti taip pat pramonės gamybą, sudarys galimybę palengvinti sunkų darbą kolūkiuose. Lietuvos KP Centro Komiteto ir vyriausybės vardu sveikinu kolūkiečius su pavasariu, su švente ir linkiu naujų laimėjimų.

gyvenime ir darbe.

Mitinge taip pat kalbėjo Nemuno laivininkystės viršininkas M. Černenko.

Kolūkiečių vaikiai-pionieriai apdovanoja statytojus, vyriausybės vadovus žibuoklių puokštėmis. Groja orkestras. Muzikai skambant, vyriausybės vadovai ir kolūkiečių atstovai lipa į garlaivius. Garlaiviai pamažu atsiskiria nuo kranto. Lydimi ovacijų, jie ima kursą į Kauno jūrą.

Dizelinio laivo "Nemunas" priekyje yra F. Bieliauskas, J. Maniūsis, V. Niunka, A. Sniečkus, B. Šarkovas, M. Šumauskas, partijos Kauno miesto komiteto sekretoriai J. Mikalauskas, K. Lengvinas, vykdomojo komiteto pirmininkas V. Kučinskas, elektrinės direktorius V. Stukas, statybos valdybos viršininkas N. Luchnevas ir kiti. Visi jie apžiūri jūrą, mezgasi kalbos.

— Ar neužplauksime ant seklumos? — juokauja A. Sniečkus.

— Ne, — atsako V. Stukas, — šioje vietoje gylis — 12 metrų, o šiaip jūros gylis siekia iki 25 metrų.

Hidroelektrinės statytojai pasakoja, kad bendras jūros plotas siekia 67 kvadratinis kilometrus, o kai papučia smarkesnis vėjas, jos paviršiumi įsibėgėja iki pusantro metro aukščio bangos.

Nuostabūs Kauno jūros krantai. Į pat vandenį svyramiška. Daug nuostabiausių užutėkių ir įlankų. Juose įsikūrė žąsys, antys ir net pora gulbių apsigyveno. Ant pat jūros kranto dabar atsiūlė Palemonas, iš už vingio pasirodė Pažaislis, kuris dabar yra jau pusiasalyje.

Artėjant prie elektrinės, laivus pasitinka spalvoti burlaiviai. Sportininkai muoja skarelėmis. Juza vikrus motorlaiviai.

Laivai plaukia pagal užtvanką, pro elektrinės pastatą ir sustoja prie deberkadero. Atvykę svečiai eina elektrinės viršumi, nusileidžia laiptais žemyn. Juos plojmais sutinka tūkstančiai susirinkusių į šventę. Svečiai sueina į mašinų salę.

Statybos viršininkas N. Luchnevas kviečia paleisti elektrinę visu pajėgumu. Draugas A. Sniečkus pasula regulatoriaus rankenėlę paleidimui, suka šturvalą. Ir turbina ima sukstis. Pradžioje lėtai, toliau vis smarkiau ir smarkiau. Ant elektrinės pastato iš raižių sudėtas šūkis: "Komunizmas tai yra Tarybų valdžia plus visos šalies elektrifikavimas". Raidės sujungtos su turbinomis. Ir kai atsiranda srovė, jos pamažu parausta, nušvinta ir sutvyksta.

Ore tuo metu skamba šūksmai "Valio!", iškilmingai (Pabaiga ant 12 pusl.)

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilė ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JUS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

H. Dabravolskienė, Toronto, pridavė nuo M. Turkaus \$10.00 aukų.

A. Juozaitis, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir \$6.00 surinktų aukų. Aukojo po \$1.00 A. Juozaitis, E. Frances, K. Jozaitis, E. Lozawsky, A. Galas ir D. Jokubaitis.

P. Mažilis, Rodney, Ont., prisiuntė nuo F. B. Kelly (Koklio) \$10.00 aukų.

J. Dereškevičius, Timmins, Ont., užrašė naują prenumeratą į Lietuvą.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė dvi naujas prenumeratas, atnaujintų ir nuo dviejų rėmėjų \$6.00 aukų. Aukojo: A. J. \$4.00 ir Walter \$2.00.

P. Stankevičius, London, England, per J. Tunylą, Scotland, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo savęs ir J. Ginaičio po 10 šilin. aukų.

M. Vidruk, Winnipeg, prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

P. Kunėys, Port Arthur, Ont., atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

P. Mockaitis, Toronto, pasidarbavo prenumeratų atnaujinime.

K. Makarevičius, Vancouver, B. C., atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

P. V. Gasparienė, Grand Rapids, Mich., atnaujino sau ir į Lietuvą prenumeratas ir paaukojo LB paramai \$2.00.

Patys atnaujinami prenumeratas paaukojo:

Chas. Keras, Detroit, Mich., \$5.50;

J. Krisiunas, Vancouver, B. C., \$3.00;

R. Merkis, Philadelphia, Pa., \$1.50;

A. Ratoski, Cadomin, Alta., \$1.00;

Bj. Petratis, Baltimore, Md., 50 ct.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Ar Žinote, Kad:

Kvebeko provincijoje, Ungava teritorijoje, randasi didelis kiekis geležies ir kitų metalų rūdos. Sritis turi 300,000 ketvirtainių mylių.

Tris šimtus ketvirtainių mylių išsinuomavo Iron Ore Co., of Canada, kuri yra užsieninė kompanija, ir pradeda išvežti žaliavą į Jungtines Valstijas.

Balandžio 25 dieną sukako metai, kaip pradėjo veikti St. Lawrence jūrų laivų kanalas.

Per tą laiką buvo pergabenta prekių 20,590,000 tonų. Už pervežimą buvo gauta \$9,214,000. Atmokėjus operavimo išlaidas ir palūkanas už skolas, užtrauktas pas bankierius, valdžia turėjo deficito \$6,688,000.

Montrealietis

UNIJO SVARbiau UZ ORGANIZACIJAS

LIVERPOOL. — Romos katalikų arkivyskupas įsakė savo parapijonams, kad jie eitų į unijų susirinkimus, o ne į katalikų organizacijų,

jeigu pasitaiko kartu.

Girdi, unijose katalikai gali geriau kovoti prieš komunistų įtaką.

WINDSOR. — Katalikai suruošė pirmą gegužės demonstraciją, kad užstojus kelią "komunistams".

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiėpų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJOSIŲ GYVENANČIŲ DĖMĖSIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime maito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiūsim be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti ned daugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DĖMĖSIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

J. DOVYDAITIS

Molinis Puodas

Apsysaka

— Kikilas!

— Aš!

— Šilingas!

— Aš!

Amatų mokyklos meistras, apvalinas seniokas su dviguba pasmakre, minutėlei kilstelėdavo akis nuo mokinių sąrašo ir, žiūrėdamas į mudu, tardavo:

— Bet judu ir panašūs kaip broliukai!.. Lyg du žirniai iš vienos ankšties!

Ir kažkodėl meistras linksmam mirktelėdavo.

Meistrui neatsibodavo stebėtis mudviejų panašumu ir linksmam mirkčioti.

Pradžioje ir man, ir Kikilui buvo grynas juokas — kaipgi du vyrukai ne iš vienos gūžtos ir ne tu pačių tėvų gali būti panašūs lyg du žirniai. Mes dirstelėdavome į veidrodį ir nieko panašaus vienas kitame neraišdavome.

Tiesa, abu šviesiaplaukiai, abu tokio pat ūgio (rikiuotėje stovėdavome greta), abiejų tėvai sklypininkai, abiem dažnai mokytojai raišydavo tokias pat pažymius. Ir kas gi čia tokio? O toliau viskas jau skirdavosi. Aš — mėlynakis, o Kikilas — pilkų akelių. Aš turiu tris mažas sesutes, o jis — tik vieną, ir tą pačią jau užaugusią ir ištekėjusią už geležinkelio pervažos sargo. Mano tėtis mėgsta medžioklę, o Kikilo seniokas nei šautuvo kilstelėti, nei pykstelėti negali — prieš keliolika metų kuliamoji čiuptelėjo dešinę ranką. Ką čia bekalbėti! Tūkstančiai faktų rodo, kad aš — Šilingas, o jis — Kikilas!

Bet tu įtikink mūsų meistrą! Jis vis savo ir savo... Klasės draugai pagavo meistro šmaikštų žodelį. Jie mudu ėmė pravardžiuoti: broliukai žirniukai!..

Nei pikta, nei linksmas. Per tuos metelius, kuriuos praleidome bendrabutyje, artimai susidraugavau su Kikilu. Taip jau, matyt, likimo lemta. Mūsų lovos stovėjo greta, kartu spardėme svielinį, susidėję pinigų, pirkdavome graikiškus riešutus, viename fabrike išmokome geležį drožinėti, net tuos pačius romanus skaitydavome.

Jeigu norite, kad būtume broliukai, tai šė! Nustojo mums stebėtis aplinkiniai. O kai apsidairėme — tokių artimų draugų daugiau atsirašo. Persiritome į aukštesnę klasę. Mūsų druckis meistras likosi dirbti su pirmokais. Girdime — jis ir naujokams tą patį čiulba. Meistras ir ten surado panašius broliukus. Toks, matyt, buvo

jo įprotis — žmonijos skruzdėlyne ieškoti giminačių.

Bėgo dienos, bėgo savaitės. Su Kikilu nusivilkome amatų mokyklos auklėtinių striukes ir užsitempėme darbininkų palaidines. Sušnibždo mūsų kišenėse stambus pinigas. Išsinuomavom kambarėlį pas dorą septyniadesimtmetę moterėlę, kuri baisiai mėgo švarą ir kasdien mums kartodavo: "Aš esu drąsi ir mirties nebijau... Aš taip pat esu švelni ir moteriška..." Nors šeiminkė ir buvo švelni, bet jei grįžę prieangyje dulkėtų batų su šluotele nenusivalydavome, ji suruošdavo modviem tokią pirtį, kad patyliukais ją pravardžiuodavome "velnio močiute".

Pašaukė mudu armijon. Vienas prie kito buvome pripratę — pasiprasėme, kad ir čia neatskirytų. Vada! nesipriešino — abudu tankų motorus narstėme ir upės dugnu su ta pačia amfibija važinėjome. Smagus, nors ir nervus kutenantis sportas! Grįžome namo. Neberadome mūsų griežtosios senutės — nuskrido į tuos kraštus, kurių ji visai nesibaukštino. Stojome į autoremonto fabriką, pripažino mus patyrusiais remontininkais, greitai tapome brigadininkais. Aš — penktos, Kikilas — septintos. Abi brigados pirmaujancios... Ir vėl kažkas sušnibždo: kaip du broliukai! Net keista. Argi šitaip ir visas mudviejų gyvenimas lyg dvi gijos vienoje pynėje neatskiriama vinguriuos? Gal ir iš tiesų kokias nors dangaus planeta, kaip mėgdavo sakyti amžnatis senutė, gimimo valandą tuo pačiu ženklu pažymėjo mudviejų lopšius.

Bet vieną vasarą likimas pauzė mudviejų draugystę. Plušėjom prie sunkvežimių, pertvarkomų būsimai duonai vežti. Kikilas, kad sparčiau eitų, — sugalvojo medinį bandažą kėbulo plyšiams užtaisyti. Labai paprastai ir kartu gudriai jam pasisekė. Iš atliekamų lentelių padarė užkamšas, pro kurias nė vienas grūdas neišbyrės... Visi griebėsi Kikilo sumanymo. Žinoma, pirmiausia su juo supažindino mane, bet kas iš to... Štai Kikilo fotografija atsidūrė laikraštyje. Garsėnybė! Nepavydžiu aš jam, bet kažkaip keista — ne mudu abu išradome, o jis vienas...

O mūsų fabrike visada taip — žingsnį darai į priekį ir tavo jau žino... profsajun-

ga dieną naktį neužmigs ir galvos, kaip tokį žmogų pažymėti. Baisiai sąžininga mūsų profsajunga, o teisingiau — jos pirmininkas Ridikas, dviejų metrų aukščio vyras, balta ryžių šiaudelių skrybėle.

Štai Ridikas sukinėjosi, sukinėjosi apie Kikilą, žvelgdamas iš viršaus į apačią, ir atnešė jam nemokamą keliolapį pajūrį. Rimta dovana — gražiausią ir karščiausią mėnesį kelionę prie mėlynosios jūros.

Parsinėšė Kikilas keliolapį, nusiminęs padėjo ant stalo ir liūdnomis akimis žiūrė į mane.

— Tai ką — plėšiam pušiau... — Ar padūkai?.. — Aš vienas nevažiuosiu! — šuktelėjo jis.

— Ko taip rėki, net man plaukai pasišiausė! Apsijuokt nori? Gavai ir dumk. O Kikilas užsispyręs: "Atostogaukim bendrai! Tu važiuok už savo pinigus, jei kiek truks — aš pridėsiu, ir vėl būsimė kartu". Mielas draugas. Bėvė... susitarėme, bet prieš pat kelionę — man teleograma iš namų. Baisi žinia. Tėtis kažkokio parako nuo karo laikų turėjo. Užtaisant medžioklinį sovinių, sprogo rankose. Veidas, pirštai sužeisti daug kraujo nubėgo. Išvežtas į ligoninę.

Kikilas palydėjo mane į stotį ir ilgai ramino, kol vagonan įsėdau. Ak, tas mano tėtusiš... Parakas, šautuvas ir šoviniai — net miegodamas juos sapnuodavo. Bet ką padarysi? Kas iš mūsų neturi kokios nors silpnybės? Taip mano vasaros atostogos ir prabėgo. Tai mama palydžiu į miesto ligoninę, tai geresnių vaistų paieškau, o ir namuos vyriška ranka reikalinga... Dažnai prisimindavau Kikilą. Ar smarkiai jam daužo nugarą jūros bangos? Ar gerai išmoko plaukti sūriame vandenyje? Visi juk kalba, kad jūros vanduo — tai ne upokšnio... Įsivaizduokite — su Kikilu įvyko didžiausi netikėtumai. Įkrito į jūrą ir nuskendo bendra mūsų likimo žvaigždė. Jo kelyje atsirado duburių. Ten jis ir murktelėjo...

Prasidėjo jo nelaimė, kaip ir visos nelaimės — staiga ir nelauktai. Parko taku Kikilas ėjo lyg čigonų baronas, saule nudėgęs, giliai traukdamas krištolinį pajūrio orą. Vaikinas gražus, stiprus ir visais atžvilgiais patrauklus. Iš priekio slinko porėle: patįsusi juodaplaukė mergina, ilgomis mėlynomis kelnėmis ir marga palaidinuke. O šalia jos — aukštas, bėniures, šviesiaplaukis bernas, storais puspadžiais, rūstus lyg Čingischanas. Jie žingsniavo susikabinę.

Ir staiga alaus ir vaisvan-

dėnių kombinato sąskaitininkė Aurelija dirstelėjo į Kikilą. Meilės slėpiniuose ir aš, ir Kikilas mažai nutuokėme, nors mergaičių nevengdavome, šeštadieniais eidavome į Arklių gatvę, į milicijos klubą pasižokti. Kikilas iš kažkur parvilkė seną brošiūrėlę, kurioje meilės reikalų specialistas — filosofas tvirtino, kad kiekvieno žmogaus smegenys — tai radijo siųtuvas ir imtuvas, o akys — antenos, per kurias spinduliuoja nematomos bangos.

Tą dieną, prasilenkiant parko takeliu, Kikilo ir Aurelijos radijo bangos susidūrė. Kikilas iš nuostabos krūptelėjo, o Aurelija, kiek pažūsi, atsikusio ir žvilgtelėjo... Ir vėl juodviečių radijo bangos suvirpėjo... Blykstelėjo, kaip rašė filosofas, nematomoji kibirkštis!..

Kitą dieną tą pačią valandą ir toje pačioje vietoje vėl pasirodė Kikilas, šį kartą smarkiai jaudindamasis. Ar mergaitė ateis?... Jis baisiai bijojo nusivilti. Aurelija atėjo. Tiesa, ne viena. Ją lydėjo tas pats surūgęs bernas, šį kartą dar labiau paniuręs. nes Aurelija jau nebesidavė paimama po ranka...

Trečią dieną tą pačią valandą ir toje pačioje vietoje vėl vaikštinėjo Kikilas. Jis dar labiau jaudinosi. Ar ji pasirodys? Juodviečių radijo bangos veikė puikiai! Aurelija atėjo viena. O Kikilas, kaip ir aš, — ne koks nors baukštus žalvarinis. Ne velniui mes po upės gelmė su amfibijomis kaip lydziai nardėme... Kikilas nusišypojo prie jo, užkalbino ir susipažino.

Savaitė prašvilpė tartum gražus sapnas. Kikilas vaikščiojo su Aurelija po ranka — lyg sužadėtiniai.

Pajūrio saulė karšta. Ji, matyti, ir visai išreguliuo mano bičiulio Kikilo smegenis.

Padraugavęs savaitę, jis pasiryžo suolui į didžiąją nežinomybę.

Kikilas anksti rytą užsuko į kirpyklą; jis švariai apsisukto ir apsikirpo, pareikalavo apipirkšti dviguba brandesnio odelono porcija... Atsidūręs plažėje, užstatu palikęs savo viršutinės kelnes, išsinuomavo dvivietę guminę valtelę, pasisodino Aureliją, nuplaukė apie trejetą šimtų metrų nuo kranto ir jūros platybėje pasipiršo. Aurelija buvo sužavėta ir patrenkta. Kikilas triumfavo. Ji atsakė: taip, taip, taip...

Išvažiuojant iš pajūrio, įvyko mažutis triukšmas. Paskutinis atostogų vakaras. Gudriai šypsojosi apskritaveidis mėnulis. Šokių aikštelėje grojo muzika. Priekio Kikilo, stovinčio po kandiška eglute ir besišnekučiuojančio su Aurelija, priejo tas pats jos atstumtas

bernas, šlepčiodamas storą padžiais ir brangiais pusbačiais. Čingischanas buvo išgėręs, nuo jo lūpų tįso seilė. Buvo išlėjęs tartum nuo grandinių nutrukęs Liuciferis.

— Tegul man po kojomis nesimaišo nei šuo, nei katė... Tai parazitų ir pasiutligės platintojai! — užbaubė Čingischanas ir skėlė Kikilui antausį.

Su tokiu piemengaliu darbininkiškai rankai susitvarkyti vieni niekai. Kai apie tai pasakojo Kikilas, ir man niežtėjo kumštys, pats irgi ilgai nebūčiau dalsęs!

Aplinkiniai juokėsi. Nublokstas Čingischanas braidinosi įstrigęs arkliauočių krūmyne, ieškodamas nukritusio brangaus bato. O Kikilas Aureliją pakvietė dar vieną kartą apsisukti.

Tos dailios šokėjos mano "broliukas žirniukas" jau nebepaleido. Grįžę jie susituokė, susirado Vaičiailio gatvėje kambarėlį su veranda ir pasinėrė į laimingą šeimyninio gyvenimo gelmes.

Mudviečių vyriška draugystė nutrūko. Dabar Kikilas turėjo kam savo svajones ir sumanymus pasakoti, kam savo geros širdies lobius dovanoti.

Aš buvau vienišas, kartais jaučiausi lyg kažkieno skaudžiai apgautas. Kad ne taip būtų liūdna, karštai stvėriausi savo penktosios brigados reikalų. Mes šlifavome stūmoklius, taupėme babilą, tekinome krumpliaraičius... Mano vaikinai drausmingi ir nepliuskiai. Mums sekėsi. Įkopėme į pirmąją vietą. Profsajungos generolas, kaip mes vadino meistrą Ridiką, dažnai lyg radijo bokštas styrojo tarp mūsų stalų, apverstų alyvuotomis motorų detalėmis. Kitiems tai buvo tik tepaluoti gelžgali, o mums — muzikos instrumentai. Mes iš jų tokią melochiją išskambindavome, kad net Ridikas, per savo gyvenimą daug šilto ir šalto matęs, kilonojo ryžių šiaudelių skrybėlę, kasė paususius ir šypsojosi daug žadančia šypsena.

Jūs aukštai kopiat, vyrukai, o aš jus dar aukščiau patupdysiu! Penktajai brigadai turistinį keliolapį į Kaukazo kalnus! Pasidairysite nuo viršūnių. Su aaris pasišnekėsite.

Kikilo septintoji brigada dirbo taip pat šauniai. Tačiau mes nenusileidome. Jei mums jau pažadėti kalnai, tai jie ir bus mūsų!

Tačiau vieną mėnesį Kikilo brigada vos tik nenustūmė mūsų nuo garbės sosto. Kad kiek ir būtume dardėte nudardėję apačion. Vien kažkokio stebuklingo plaukelio nusitvėrėm ir laikėmės. Ir vis su baimė į kalendorių žvilgčiojome. Tik trejetas dienų ligi mėnesio pabaigos!

Ar užteks jėgų? .. Ar užteks kvapo? ..

Kikilo brigadoje slampinėjo jaunas, bet pusiau į degtinės buteliuką sulindęs elektrikas Ciečka. Jis ir išgelbėjo mus. Atsitiko štai kaip.

Jo teta nebrangiai pirko namus ir ruošė įkurtuves. Ji papiovė avelę, išsunkė naminio. Pakvietė ir Ciečką. O jis, riebios avienos krumstelėjęs ir tetos alučio truktelėjęs, taip ir neišspagiriojo tris paskutines mėnesio dienas. Kikilo brigadoje visi draskosi, ieško savo elektriko, darbai nebaigti, o Ciečka išėjęs gazuoto vandens paieškoti. Tai mus ir išgelbėjo. Mes — pirmoje, Kikilas — antroje vietoje.

Suprantu, kad lemiama mūsų dėl pirmosios vietos laimėjome ne visai garbingai, elektriko Ciečkos dėka. O jei jis tada būtų nesublūdięs?

Ir vis dėlto (kuris žmogus neturi sieloje tamsių dėmių) aš buvau patenkintas. Pikto kas džiaugsmas kuteno krūtinę. Na, brolieli žirneli, matai, ką mes galime? Ne tik tu vienas laimingas stiklinėje verandoje su savo gražia pociute!

Bet su Kikilu mes iš širdies pasišnekučiuodavome, vienas kito neapgaudinėjome. Jam parodžiau mūsų brigados pagerintą lekalą, leidau persibražyti.

Valgykloje kartu su Kikilu prie vieno stalo susėdame: aš lėkštę šaltanpišų užsisakau, jis — taip pat! Aš alaus butelį, ir jis. Bet kai signalas subūbina ir metas žaliu milu rankas plautis — nutrūksta draugystė. Kikilas sau nuskuba, turį kur eiti, jo nekantriai laukia. O aš — vienas... Baisiai nuobodu. Nei knyga neįdomi, nei degtinė... Gal tik teatre pailsiu, kai žiūriu dramą, kur pykstasi ir mylisi, pykstasi ir vėl mylisi... Aš ploju ir galvoju: kiek daug pasaulyje gražių mergaičių. O kurgi manoji?

Ridikas nenustygo. Jis norėjo, kad mūsų autoremonto fabrikas būtų pats geriausias mieste... Ką čia mieste! Geriausias pasaulyje!

Apie kažką Ridikas kalbėjosi, tarėsi su partorgu Laureliu, kažką paslaptingo šnabzdėjo.

Ir štai Ridikas kviečia brigadininkus į klubą. Susodino, ant stalo padėjo slyvų lėštę ir tuziną limonado butelių.

— Septinmetis snaudalių nemėgsta! — atidarydamas savo konferenciją, rūsčiai tarė Ridikas. — Prašau vašintis... Aptarsime strategiją. Ar ne metas visus fabrike-atsiliekančius timpitelėti štai, sakysim, ligi Kikilo ir Silingo brigadų... Drąsiau, vyrai, butelius atsikimskite... Išmušė, atsitsiesimo valanda. Reikia be galiesčio purpurtinti tinginius!

Kalbėjomės ilgai. Visi sutiko, kad pats laikas, be kitų naudingų auklėjimo priemonių, iškabinti ir gėdos lentą. Tegul it pačios mirties bijo apsilaidėlis, kad jį apdovanos paniekos ordinu ir išgarsins gėdos lentą.

— Šluotą jiems! — drąsiai balsu šuktelėjo vienas iš pirmųjų eilių. — Įbrukime tokiam snaudaliui nutriūsusį šluotražį! Plakime, kol pasitaisys!

Ridikas nepatenkintas krustelėjo gauruotą antakį: — Dalykas girdėtas! Visur tos šluotos. Jos nors ir nebologas instrumentas, bet mes, vadinas, mėgdžiosime kitus...

— Gal krokodilą iš geležies išpiluoti?

— Mm... — Ridikas ir vėl nepatenkintas pakrapštė nykščiu žilą pausį. — Savų minčių, vyručiai, savų... Fantazijos daugiau!

Tada išpyskinau aš: — Galva, nevirškinanti, kokie dabar svarbūs laikai, — tikra molio puodyne! Padovanokim mes tokiam molinij puodą! Tegul žiūrisi į savo tuščią makaulę!

Ridikas pagalvojo ir minkštai delnu pliaukštelėjo į stalą.

— Ot, čia, rodos, kažkas panašaus! .. Ar kas daugiau negirdėjo apie tokius puodus? Na, dar pasiūlykite...

Ridiko konferencijoje pasėdėjome gerą valandėlę. Pasiūlymų. Ir nutarėme steigti pareinamąjį gėdos ženklą — molinį puodą. Pabandydysime, kas išeis.

Dailidžių skyrius, mėgęs iš valdiškos medžiagos turgaus pirkliai gaminti spinteles bei televizorių staliukus ir vis atsiliekęs su vairuotojų būdelių remontu, j mane nelabai meiliai pažvaivavo. Molinė baidyklė pirmiausia dailides ruošėsi aplankyti.

Stalius Jackus, atvėpusiais akių vokais, nuknibusia ir lyg rašalas pamėlynavusia nosimi, drebtelėjo man:

— Nemašyk kitų puodo! Žiūrėk, kad tik tavo paties neprisivilty...

— Girgždi, dėde, lyg atšipęs piukas... — užstojo mane Kikilas. — Bene jis tą puodą nori tau ant galvos užvožti?

Jackus paraudo, net kraujagyslė virptelėjo smilkinyje.

— Advokatas! — kerštingai nusijuokė jis. — Tu geriau namuose pasidairyk... Manai, kad puodu savo bobą apvožei ir ramus. Skylėtas tavo puodas! ..

Daugiau nebekalbėdamas, atsuko nugarą ir nulingavo. Kikilas išblyško. Stalius Jackus gyveno toje pačioje Vaicičio gatvėje. Jų buto langai žiūrėjo viens į kitą.

— Akiplėša! — išsiveržė įniršio kupinas mano bičiulio balsas. — Jei jis nebūtų

toks... iškriošėjęs senis... Aš... Aš jam!

Stengiausi nuraminti Kikilą. Bet Jackus purvu apdrėbė jo meilę. Visą kelią, kol lydėjau ligi namų, Kikilas al savo lyg sužeistas. Ir tarsi norėdamas pasiteisinti, jis man be galo daug kartų aiškino, koks jis yra laimingas, kokio tauri jo žmona... Bet aš Kikilo balse sugavau virpesį. Jis teisinosi pats prieš save. O gal jo namuose kažkas ne taip... Bet kas gi?

Paskutiniu metu Kikilas manęs nebekviesdavo į savo namus. Aurelija buvo patraukli, jauna moteris, baltur auglės kaklu ir gražiais pečiais. Ji visada atrodė tokia naivi ir vaikiška, mėgo šokoladinius saldaičius ir kiekvieno svečio klausinėdavo, kaip jai tinka sunkutė. Vyno taurę gurdėjęs, ji dainuodavo nelabai stipriai, bet nuoširdžiu balsu kino filmuose girdėtą dainelę: "Sakyk, kodėl taip malonu bučiuoti tave... Ir visa aš degu, kai pabučiuoju tave..."

Klausydamas dainelių, Kikilas žiūrėdavo į Aureliją spindinčiomis akimis; trykštelė tryško jo meilė, susizavėjimas, nuostaba ir dėkingumas žmonei.

Aurelija buvo panaši į gražią peteliškę, mielą dainelę, o gal net į tikrą kino artistę; visada aš stebėjausi, kaip gerai pasisekė autoremontu mechanikai Kikilui.

Ir vėl bėgo dienos, bėgo savaitės, bėgo mėnesiai. Į mano gyvenimo langutį taip pat spingtelėjo saulutės spindulys.

Viskas įvyko labai paprastai. Gatvėje sutikau drėkį meistrą iš amatų mokyklos, tą patį, kuris pakrikštino "broliukais žirniukais". Jis buvo dar labiau papilnėjęs, jo kojos nuo sunkios kūno naštos tartum dar labiau per kelius linktelėjusios. Ant apykaklės lipo sprandas, o pagurklis buvo trigubas. Bet seniokas judėjo gyvai ir šmaikščiai, jo žandai, ten, kur buvo išsimušusios gyslės, skaisčiai raudonavo. Jis, minutėlę pagalvojęs, pažino mane ir apsidžiaugė.

— Judu buvote mano geriausi mokiniai. Patys akuratiškiausi! Pagarbūs vyresniam. Aš užuodžiau, kad tokie gyvenimo riešutą mokės krimsti! Ar išmokai rūkyti?

Spėjau, kad seniokas, aršiai mokykloje persekiojęs pypkorius, barš mane už dūmimo pamėgimą, bet jam meluoti nedrįsau.

— Duok degtukų dėžutę! — įsakė meistras, stabtelėjęs ir įsmeigęs į mane juodas, spindinčias ir mažutes lyg vėžio akutes.

Pasirausiau kišenėje ir atkišau dėžutę.

Jis žvilgterėjo, apsiblausė ir ranka dėžutę atstūmė nuo savęs.

— Įsidėk!

Paskui meistras nustvėrė mane už alkūnės ir nebepaleido. Jis nusivedė parodyti savo garsios kolekcijos — penkių šimtų degtukų dėžutė. Tai bent margumynas! Penki šimtai ir kiekviena kitokia!

— Čia kinų, o čia... Įspėk! Aa? — ir seniokas, į karklinę kėdę įgriuvęs, patenkintas kikenos... — Iš anapus jūrų marių! Po dvidešimt metų brolis grįžo, ir viskas, ką jis ten užgyveno, štai — dėžutė!

Taip mums besklaidant dėžučių etiketes ir besikalbant apie karčius argentinietiškus pyragus, į kambarį įėjo mergina. Mažutė, skaisčiai ružavais žandais, gelsva kasa, geltonais sandalais, su krepšeliu. Svairi, tyra, atviro ir linksmo veido mergaitė.

— Sveika, randonkepuraitė! — nusijuokė seniokas. — Štai vienas vilkelis tave aplankė. Susipažinkit!

Mergaitė, gal devyniolikos metų, labai smalsiai j mane pažvelgė. Ji drąsiai nusijuokė. Jai, matyt, patiko dėdės šposai, o gal ji kvatojo iš sumišusios ir gana kvailokos mano išvaizdos. Aš jaučiausi lyg staiga užkluptas svetimame kambaryje.

Kokią galią turėjo ši mergaitė?

Kas gi su manimi darosi? Tik pusė ausies klausiausi meistro pasakojimo, kaip Argentinoje broliui gyvatė caktelėjo į kairės kojos užkulnį. Aš žvilgčiojau į jo dukterėčią Gražiną, nebylia akiu kalba sakydamas: "Tu man patinki. Kaip mes galė-

tume vienas kitą daugiau pažinti?"

Prisiminiau Kikilo pamėgtąją brošiūrėlę apie žmogaus smegenų radijo siųstuvą ir imtuvą. Kokia Gražinos banga? Ar ji jaučia, kaip manoji širdis siunčia begales neramių virpesių. Kad ji bent akimis atsakyty, nors tamsia blakstiena krustelėty.

Merginos radijo stotis tytelėjo. Gražina išėjo į virtuvėlę ir piaustė salotas vakarienei. Ji visai manim nesidomėjo.

Aš nelinkęs trauktis ten, kur jaučiu, kad privalau būtina eiti pirmyn. Pradėjau veikti: kračiau kiekvieno pažįstamo kišenės, medžiojavu degtukų dėžutes ir nešiau jas senajam meistrui, apsimėdamas, kad labai susidomėjau nepaprasta kolekcija ir trokštu ją pažvaivinti. Kartais man pavykdavo — rasdavau naują, visiškai naują piešinėlį. Dėdė džiūgavo, o Gražina šypsodavosi. Aš įsivaizdavau, kad ledas pamazėle tirpsta. Merginos abejingumą ėmė keisti susidomėjimas. Kartais aš būkštavau — o jei drėkšis meistras pajus, kad manosios paslaugos — tik apgaulė, kad aš ateinu ir kalbu su juo apie filomeniją vien dėl to, kad noriu pamatyti Gražiną.

Geraširdis senukas, mano laimei, nieko blogo neįtarė; jis net priprato prie mano vizitų ir dažnai paklausdavo: "O kodėl vakar neužėjai?"

O Gražina, drąsiai žvaug mačiau manęs pasakyti. — (Bus daugiau)

(Bus daugiau)

(Bus daugiau)

(Bus daugiau)

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami.

Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui.

Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E.

Toronto 8, Ont.

Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

Pranešimai

Rochester, N. Y.

Filmai iš Lietuvos

Gegužės 14 ir 15 bus rodomi filmai iš Lietuvos. Rodys Jonas Grybas iš New Yorko.

Filmai labai gražūs ir spalvoti, su dainom ir šokiais, iš dabartinio Lietuvos gyvenimo.

Gegužės 14, šeštadienį, 6 valandą vakaro, bus vakarienė, o 7 valandą bus pradėta rodyti filmai. Sekmadienį, gegužės 15, filmai bus pradėti rodyti 2 valandą popiet. Bus skirtingi filmai.

Visi Rochesterio lietuviai kviečiami atsilankyti. Širdingai kviečiame ir kanadiečius ir binghamtoniečius nepraleisti progos. Visi būsite maloniai priimti.

Vieta: 575 Joseph Ave., Gedimino svetainė. Rengia moterų ir vyrų LDSO kuopos.

Rengėjai

Dalyvaukit su Mūsų
Ontarijos Konvencijos

PARENGIME

Susitikit su delegatais iš Ontarijos
šeštadienį, Gegužės 7 d., 8 val. vak.
24 CECIL ST.

Gera muzikinė programa, dainos ir šokiai
Visi maloniai kviečiami

Rengia KKP Ontarijos
Konvencijos Komitetas

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Susilaukė sūnaus

Joan ir Pet Procher, draugų Jančių duktė ir žentas, susilaukė sūnelio, o Jančiai — anūko. Visi sveiki ir linksmi.

Draugas Jančys išvyko į Clevelandą, į savo sesers vyro laidotuves.

Lankėsi Pietinėje Amerikoje

Petras Samoška, senas torontietis, sugrįžo iš tolimos kelionės po Pietinę Ameriką.

kur jis važinėjęs, kaip turistas. Grįždamas aplankęs savo dukterį ir žentą Los Angeles, Kalifornijoje.

Sakosi kelionėje įgijęs labai daug išpūdžių.

Įkurtuvių partija

Praėjusį šeštadienį lietuvių salėje įvyko partija dėl draugų A. T. Mackevičių ryšium su jų įkurtuvėmis naujoje vietoje. Gražus būrys jų draugų ir draugių dalyvavo ir palinkėjo jiems daug laimės. Pobūvį suruošė jų draugai.

Beje, A. Mackevičius, nežinodamas apie šios partijos ruošimą, prieš tai išvyko ant farmos ir tokiu būdu negalėjo dalyvauti joje.

Reporteris

Susirgo Draugas Rojus Mizara

Laisvė pranešė, kad staiga susirgo Rojus Mizara, rašytojas ir Laisvės redaktorius.

Gydytojai pripažinę, kad jo gyslose atsirado sukrekėjusio kraujo, kurio dalis, matomai, pasiekė plaučius.

Jam teksią porą savaičių ar daugiau pagulėti ligoninėje.

A. B. toj pačioj Laisvėj praneša, kad ir Senas Vincas, senas pažangios spaudos bendradarbis, taipgi randasi ligoninėje.

Kanadiečiai linkime jiems greitai pasveikti.

Palaikykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIES BALSĄ

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akliniu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

WINDSOR, ONT.

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos
10 kuopa rengia

Šokius

šeštadienį, Gegužės 14 d.
Rusų bažnytinėje salėje

2839 Metcalfe St., Kampas Drouillard ir Metcalfe St.

Šokiams grieš smagi muzika ir apart to bus gausus bufetas su įvairiais gėrimais ir užkandžiais.

Salės durys bus atdaros 6 val. vakare
šokiai prasidės 8 val. vak.

Kviečiame visus Detroito, Windsoro ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šiuos šokius ir draugėje linksmi praleisime vakarą.

Parengimo komisija

Gražiai Išleido Draugus Kellus

RODNEY, Ont. — K. P. Skujų iniciatyva, Kelių dukrelei Elenai padedant, buvo sukviesti kaimynai, P. S. Repšiai, Kojalaiciai, Čerskai, Preikšaičiai, Kauzonai, Mažyliai ir keletas kitataučių šeimų, atsisveikinimui su draugais Kellais, kurie parėdavė savo gražų ūkį ir išsikėlė iš Rodney apylinkės.

S. Repšys pasakė atsisveikinimo kalbą. Visi dalyviai palinkėjo draugams Kellams laimingai įsikurti naujoje vietoje. Dabar jie apsigyvens Courtland, R. R. 1, apylinkėje.

K. Skujienė įteikė dovaną atminčiai nuo visų dalyvių, o draugas Kellas padėkojo už viską ir paaukojo \$10.00 dėl Liaudies Balso ir pažadėjo nepamiršti Rodnės.

P. M. Dalyvis

SUGRĮZO IŠ AFRIKOS

HAMILTON, Ont. — Rute Yvanauskaitė, kuri yra baigusi slaugės mokslą, su savo draugėmis lankėsi Europoje, o iš Europos buvo išvykusios ir į Afriką, kur praleido 5 mėnesius laiko ir plačiai apkelavo tą keistą ir įdomią pasaulio dalį.

Sugrįždama į Hamiltoną parėžė tėveliams ir draugėms įdomius savo kelionės išpūdžius ir patyrimus.

V.

Kauno HES Atidarymas

(Atkelta nuo 8 pusl.)
gai groja muzika. Pasirodo lėktuvais, ir iš jo pasipila sveikinimo lapeliai.

Respublikos vyriausybės nariai eina iš salės ir kopina į čia pat įrengtą tribūną. Prie mikrofono prieina partijos Kauno miesto komiteto pirmasis sekretorius J. Mikalauskas.

(Tiesa)

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

141 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Priėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams
Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriskų ir Moteriskų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos
dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pienu Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST.

TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta